

arheologija na
avtocestah
slovenije

MP 03

Cogetinci–Beltinci
pododsek Cogetinci–Vučja vas

Kračine pri Dragotincih

Ivan Tušek, Boris Kavur

Kračine pri Dragotincih

Bojan Djurić

Uredniški odbor**Bojan Djurič**, glavni in odgovorni urednik**Vanja Celin**, tehnična urednica**Robert Žvokeelj**, likovni urednik**Boris Vičič**, član**Biserka Ribnikar**, članica**Izdajatelj****Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije**

Metelkova 6, SI-1000 Ljubljana

Zanj**Jelka Pirkovič**, generalna direktorica**Avtorja****Ivan Tušek**

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

OE Maribor

Slomškovo trg 6, SI-2000 Maribor

ivan.tusek@mb.zvkds-slo.si**Boris Kavur**

Inštitut za dediščino Sredozemlja,

Znanstveno–raziskovalno središče

Univerza na Primorskem

Garibaldijska 1, SI-6000 Koper

boris.kavur@zrs.upr.si**Sodelavec****Bojan Djurič**

Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta

Univerza v Ljubljani

Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana

bojan.djuric@ff.uni-lj.si**Recenzenti****akad. prof. dr. Biba Teržan**

Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta

Univerza v Ljubljani

Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana

dr. Tina Žerjal

Zavod za varstvo kulturne dediščine

Center za preventivno arheologijo

Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Lektor**Martina Rotar****Tehnična priprava publikacije****Vanja Celin****Računalniška obdelava in priprava slik****Aleš Ogorelec****Fotografije****Boris Kavur****Geodetske izmere in načrt najdišča****Aleš Ogorelec, Jože Fujs****Risbe predmetov****Vasja Vidmar, Jožica Hrustel****Fotografije predmetov****Aleš Ogorelec****Tisk****DesignStudio**, d.o.o., Maribor**Naklada****50 izvodov****Ljubljana, september 2012****Vse edicije zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije so brezplačne.****<http://www.zvkds.si/saas>****Vse raziskave je omogočil DARS, d.d.****CIP – Kataložni zapis o publikaciji****Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana**

903/904(497.4Kračine pri Dragotincih)

TUŠEK, Ivan, 1941–**Kračine pri Dragotincih** / Ivan Tušek, Boris Kavur ; [sodelavec] Bojan Djurič ; [fotografije Boris Kavur, fotografije predmetov Aleš Ogorelec ; načrt najdišča Aleš Ogorelec, Jože Fujs ; risbe predmetov Vasja Vidmar]. – Ljubljana : Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2012. – (Zbirka Arheologija na avtocestah Slovenije ; 29)Dostopno tudi na: <http://www.zvkds.si/sl/kulturna-dediscina-slovenije/publikacije/kategorija/4/>

ISBN 978-961-6902-02-1

ISBN 978-961-6902-03-8 (pdf)

1. Kavur, Boris

262974208

Kazalo

Uvod	5	Katalog struktur	23
		Prazgodovina	23
Lega najdišča in opis pokrajine	6	Rimska doba	23
		Novi vek	24
Intenzivni površinski pregled	9	Nedoločljivo	24
		Nedoločljivo brez najdb	25
Metodologija izkopavanja	14	Katalog arheološkega gradiva	28
		Izkopavanja	28
Opis in interpretacija najdišča	15	Gradivo s površinskega pregleda	40
Opis presekov	15	Literatura	42
Prazgodovinsko obdobje	18		
Rimsko obdobje	20		
Novi vek (sl. 23)	21		
Sklep	22		

Uvod

V okviru zaščitnih arheoloških izkopavanj na trasi avtoceste, na odseku MP 03 Cogetinci–Beltinci, pododseku Cogetinci–Vučja vas so bile izvršene arheološke raziskave na najdišču Kračine pri Dragotincih.

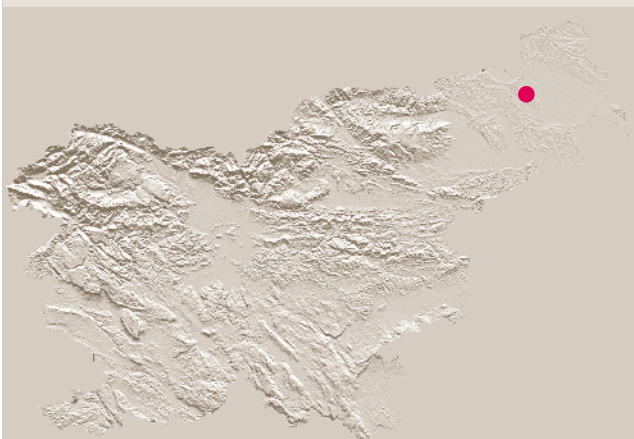
Potencialno najdišče je bilo odkrito pri arheološkem terenskem pregledu leta 2000 na ravninskem terenu med Rožičkim vrhom in grebenom, imenovanim Strmec (Tica 2000). Obseg najdišča in izkopno polje sta bila določena po analizi rezultatov intenzivnega arheološkega pregleda in podatkovne baze leta 2001. Ugotovljene arheološke sledi so dopuščale domnevo o obstoju rimskodobnih ostalin na obravnavanem področju (parc. št. 969, k. o. Dragotinci) (Djurić 2001a; 2001b). Domnevalo se je, da so na njivskih površinah odkriti ostanki manjše rimskodobne naselbinske enote morda povezani z manjšim gomilnim grobiščem, znanim kot Dragotinci, ki se nahaja na grebenu hriba vzhodno nad pregledanim območjem (EŠD 932) (Pahič S. 1962c, 219).

Zaščitna arheološka izkopavanja na najdišču Kračine so potekala pod vodstvom Ivana Tuška z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Maribor, in red. prof. ddr. Mitje Guština z Univerze na Primorskem od 1. 10. 2004 do 22. 10. 2004. Ekipo so sestavljali: 2 arheologa, 4 tehniki in 15 do 19 delavcev. Na osnovi predpisanega obsega arheoloških izkopavanj je bilo raziskanih 5.400 m² površine.

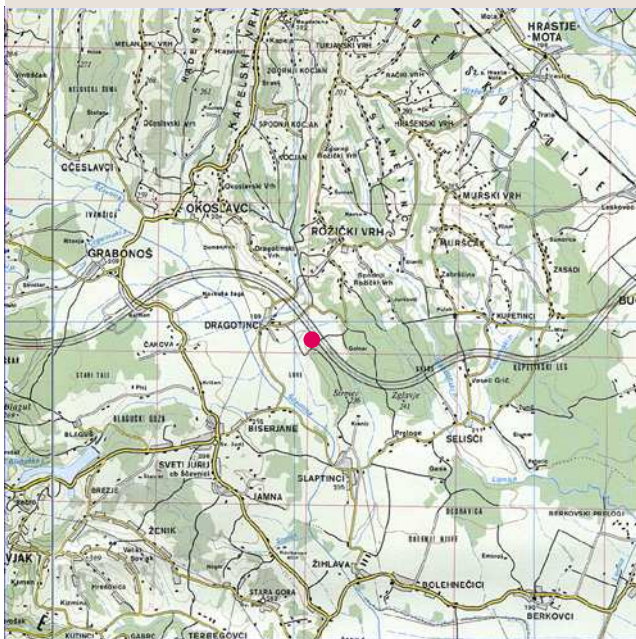
Lega najdišča in opis pokrajine

Arheološko najdišče Kračine se nahaja v osrednjem delu Ščavniške doline v Slovenskih goricah v bližini kraja Sv. Jurij ob Ščavnici (sl. 1–3). Leži na njenem severnem obrobju, na mestu, kjer se ščavniške terase erozijskega nastanka začnejo stopnjevito dvigati proti gričevju med Rožičkim in Kapelskim vrhom, ki sta iz peščenjakov miocenske starosti. Dno doline je zapolnjeno s številnimi plastmi erozijskih sedimentov, ki variirajo od meljastih ilovic, peščenih naplavin pa vse do plasti gramoza. Po dosedanjih podatkih domnevamo, da se je rečna erozija v dolini zaključila pred približno 10 000 leti. Glede na arheološke ocene debeline sedimentov na robu doline domnevamo, da je holocenski zasip v osrednjem delu doline debelejši od 8 metrov (Pahič S. 1969).

1 Geografski položaj arheološkega najdišča Kračine na DMR 100; ©GURS.

2 Lokacija izkopavanja najdišča na geografski karti, M 1:100 000; vir: Atlas Slovenije, ©Mladinska knjiga Založba, d.o.o.

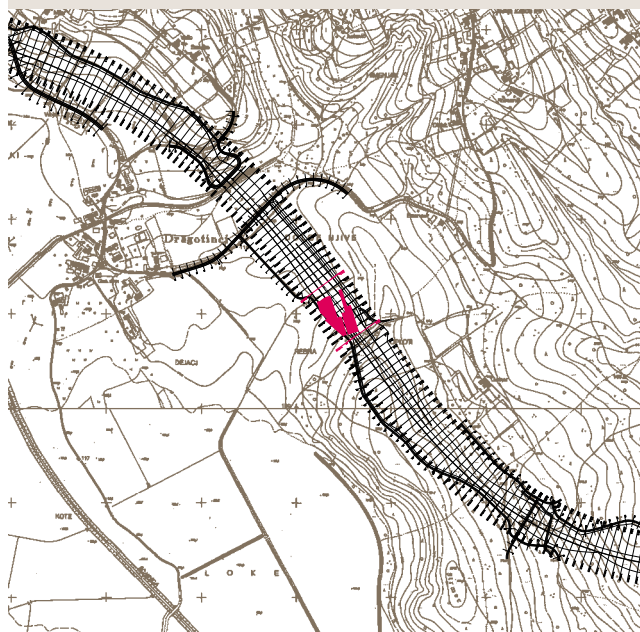

Na obrobjih doline se plasti sedimentov, ki jih je naložila Ščavnica, prepletajo s sedimenti erozijskega nastanka, ki jih je pobočna erozija odnesla z gričevnatih obrobij doline. Glede na obstoječe podatke domnevamo, da se je najmočnejša erozijska faza začela v času pred približno 7000 leti. V tem obdobju je erozija s hribov odnašala predvsem gramoz in pesek, v zadnjih 5000 letih pa je prinašala predvsem ilovice drobnejših granulacij.

Najdišče Kračine se nahaja v blagi kotanji med vznožjem Rožičkega vrha na severni in grebena Strmca na jugovzhodni strani (sl. 4), na nekoliko dvignjenem terenu, ki se vzhodno in severovzhodno od vasi Dragotinci položno dviguje proti vznožju gričevja v zaledju. Arheološko sterilno osnovo najdišča tvorijo ilovice, za katere domnevamo, da so starejše od 5000 let. Na jugovzhodnem delu najdišča pokriva sterilno osnovo zgolj ornica, v osrednjem in severozahodnem delu najdišča pa pokrivajo sterilno osnovo do 120 cm debele plasti ilovnatih močvirskih usedlin in erozijskih sedimentov.

Zaščitne arheološke raziskave so potekale na zemljiških parcelah 969 in 973 k. o. Dragotinci. Obe parceli ležita na prehodu iz ravnice v vznožje gričevja, ki se na jugovzhodni strani položno dviga proti Strmcu, proti severovzhodni strani pa se strmo dvigne na plato, ki se nato položno nadaljuje proti Rožičkemu vrhu. Celoten obseg odkupljenih delov obeh parcel je pokrival okoli 14 000 m², za izkop pa je bilo predvidenih le 5400 m² na južnem delu odkupljenega zemljišča.

3 Položaj arheološkega najdišča na trasi AC odseka MP 03 Cogetinci–Belčinci, M 1:20 000; podlaga TTN5, lista J270600, J284600 in idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS. Rdeče označena cestna profila zaznamujeta prostor terenskega pregleda.

Kljub odročnosti teh krajev in pomanjkanju sistematičnih raziskav je bilo v preteklosti dokumentirano večje število najdb, predvsem kamnitih sekir na ravnini in terasah ob Ščavnici ter predvsem domnevno antičnih gomil na bližnjih pobočjih. Oboje je posledica dolgotrajne zbiralske tradicije na področju Slovenskih goric, kjer so že od 19. stoletja posebno vlogo imele prevrtane kamnite sekire, znane iz lokalnega ljudskega izročila tudi kot »gromske strele«. Prav tako se je v preteklosti večkrat izvajalo sistematične topografske preglede pokrajine za izdelavo arheoloških kart, pri čemer se je beležilo predvsem v pokrajini prepoznavne strukture, kjer so prevladovalе gomile. Njihov pomen oziroma zanimanje zanje je prav tako zabeleženo v izročilu, kjer kroži več različnih vrst zgodbe o »Atilovem grobu« in o tem, kako se je iskalo njegovo bajeslovno bogastvo. O zanimanju zanje pa priča predvsem dejstvo, da je na večini gomil zaslediti sledi mlajših vkopov – posegov iz časa pred sistematičnimi arheološkimi raziskavami, ko so lokalni prebivalci v njih stoletja dolgo iskali zaklade.

V okolici najdišča je bilo v preteklosti nesistematično zbrano večje število glajenih kamnitih orodij. Odlomek prevrtane kopače je bil odkrit južno od najdišča pri zaselku Biserjane (Pahič S. 1965a, 132, T. II, 3; Lubšina Tušek 1993, 87, T. 7, 12), prevrtana kladivasta sekira pa naj bi izvirala iz Sv. Jurija (Vidma) ob Ščavnici (Lubšina Tušek 1993, 87, T. 8, 11). Podobna sekira je bila skupaj s prevrtanim tolkačem odkrita severno od najdišča na vzhodnem pobočju grebena Rožičkega vrha (Lubšina Tušek 1993, 88, T. 7, 16,

17), nekoliko proti severozahodu v Okoslavcih pa je bila odkrita sekira, ki je bila prelomljena in so na njej ohranjene sledi poskusa kasnejše predelave v kopačo (Pahič S. 1960a, 295, 296, Sl. 5; Lubšina Tušek 1993, 88, T. 9, 4). Jugovzhodno od najdišča je bilo najdenih več kamnitih sekir tudi pri zaselkih Selišči (Pahič S. 1965b, 133, T. II, 10, 14) in Žihlava (Pahič S. 1965c, 134, T. II, 13, 15). Domnevno skupna najdba kamnitih orodij je bila odkrita v drugi polovici 19. stoletja pri kopanju vodnjaka v Očeslavcih (Pahič S. 1969, T. 1; Lubšina Tušek 1993, 88, T. 8, 3–5). Dejstvo, da so bila ta orodja globoko zakopana, kaže na specifično sedimentacijsko okolje, na oblikovanje katerega je vplivala predvsem geomorfologija osrednjega dela Ščavniške doline. Severovzhodni rob predstavljajo griči, ki se strmo spuščajo v dolino, medtem ko so na jugozahodnem delu položne, stopničasto vzpenjajoče se terase. Posledično je bila erozija na vzhodnih pobočjih močnejša in sedimentacija na dnu doline intenzivnejša, kar kažejo prav globoko zasute najdbe v Očeslavcih in plasti erozijskega izvora v Kračinah. Posledično je bil zahodni rob ugodnejši za poselitev, kar kaže tudi starejšebakrenodobna naselbina v Sodoleku, locirana na mestu, kjer je bila veliko kasneje ponovno postavljena bronastodobna naselbina (Kavur/Tomaž/Mileusič 2006; Kavur 2006, 54–56).

V preteklosti je izjemno bronastodobno najdbo predstavljala bronasta tulasta sekira z ušescem iz Biserjan. Na istem najdišču so bili odkriti tudi odlomki keramike iz starejše in mlajše železne dobe ter ostanki rimskodobne arhitekture (Pahič S. 1965d, 190;

4 Pogled na najdišče z juga.

1966, 192, 193, T. 1, 9). Podobna bronasta tulasta sekira z ušescem, prav tako močno poškodovana, je bila najdena tudi jugozahodno od Vidma pri Ženiku (Pahič S. 1968, 186; Šinkovec 1995, 76, T. 21, 128), pri Spodnjem Kocjanu pa je bila odkrita plavutasta sekira (Pahič S. 1962f, 193; 1968, 180, 186; Šinkovec 1995, 50, T. 8, 51). Zanimivo je, da se je očitno ponovil vzorec, ki ga poznamo s kamnitimi sekirami – prepoznane in zbrane so bile najdbe, ki so po svoji ohranjenosti in prepoznavnosti izstopale.

Kaže, da so bili pomoli nad Ščavnico poseljeni vsaj od bronaste dobe dalje. Pahič omenja najdbe keramike, ki bi jih lahko datirali v bronasto in železno dobo ter jih razložili kot naselbinske ostanke med Biserjanami in Sv. Jurijem ob Ščavnici (Vidmom ob Ščavnici) (Pahič S. 1965d, 190; 1968, 186). Kasneje je iste ostanke lociral na področje njiv vzhodno od ceste Ivanjci – Sv. Jurij (Videm) (Pahič S. 1975a, 333), kar bi v grobem lahko ustrezalo tudi lokaciji kasneje odkrite in raziskane naselbine Sodolek (Kavur/Tomaž/Mileusnič 2006).

Edini ostanki skromne provincialne rimskodobne poselitve so bili odkriti na ploskem pomolu med Biserjanami in Sv. Jurijem ob Ščavnici (Videm) (Pahič S. 1965e, 191), v okolici, na nekoliko dvignjenih legah in na grebenih okoli doline pa je bilo zabeleženo večje število manjših gomilnih grobišč (Pahič S. 1972). Na širšem področju se rimskodobne gomile nahajajo na pobočju nad levim bregom Ščavnice pri Stavešincih (Pahič S. 1960b, 294), na južnem pobočju grebena vzhodno od Očeslavcev (Pahič S. 1965g, 166) in na začetku grebena severovzhodno od iste vasi (Pahič S. 1962d, 220), na grebenu vzhodno od vasi Okoslavci (Pahič S. 1962e, 220), vzhodno od Sv. Jurija (Vidma), pri Blagušu (Pahič S. 1962b, 219; 1965f, 165), pri Grabonošu (Pahič S. 1960c, 292), jugovzhodno od najdišča na grebenu Strmec nad Slaptinci in na sosednjem pobočju (Pahič S. 1962a, 214), na koncu grebena Strmec nad Dragotinci (Pahič S. 1962c, 219) ter na zahodnem robu gozda vzhodno od vasi Dragotinci (Pahič S. 1962g, 204). Žal pa iz slednjih ne poznamo nobenih najdb, iz v preteklosti razkopanih gomil izvira edino pepelnica iz Sp. Ivanjcev, ki pa je danes žal izgubljena (Pahič S. 1968, 214; 1977, 33, 56).

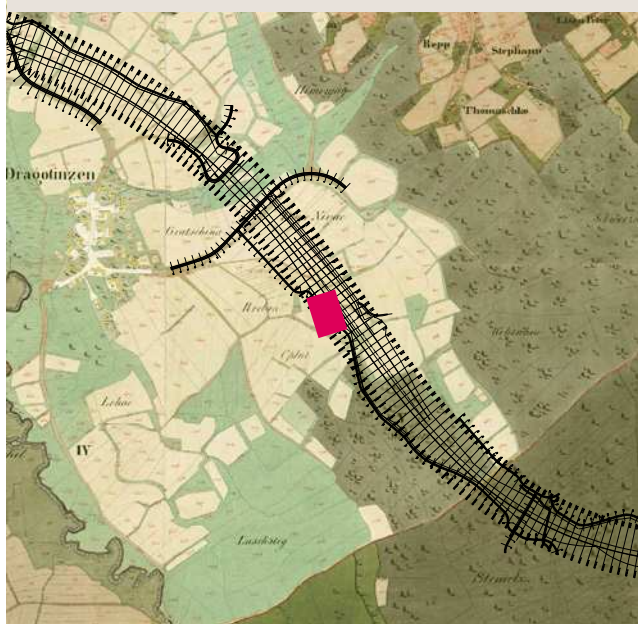
Iz poznorimskega obdobja poznamo v širšem prostoru le novo odkrite lončarske peči na najdišču Cogetinci (Horvat M. 2012), skromni sledovi zgodnj srednjeveške poselitve pa so bili odkriti šele nedavno med prazgodovinskimi ostalinami na najdišču Sodolek na zahodni strani Ščavniške doline. V zgodovinskih virih se prostor ponovno omenja šele mnogo kasneje v srednjem veku, kjer imamo izpričano najstarejšo omembo Sv. Jurija ob Ščavnici leta 1336, ko se ta omenja kot »*Sand Georgen an der Staetz*« (Blaznik 1988, 366).

Intenzivni površinski pregled

Bojan Djurić

Intenzivni površinski pregled je na najdišču, znanem pri ekstenzivnem arheološkem pregledu v marcu leta 2000 (Tica 2000; pogodba DARS 21628/1994), v okviru projekta varovanja arheološke dediščine pri izgradnji avtocest, v oktobru leta 2000 opravi-

5 Območje intenzivnega pregleda na območju Kračine na Franciscejskem katastru, M 1:20 000, georeferenciran; podlaga AS 177: M064A02, M064A03, M064A04, M064A05, M199A02, M199A02v, M541A02, M606A01; ©Arhiv Slovenije.

6 Trasa AC in območje intenzivnega pregleda na območju Kračine na digitalnem ortofoto posnetku, M 1:20 000; podlaga DOF5, lista J270661B, J284661A in idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS.

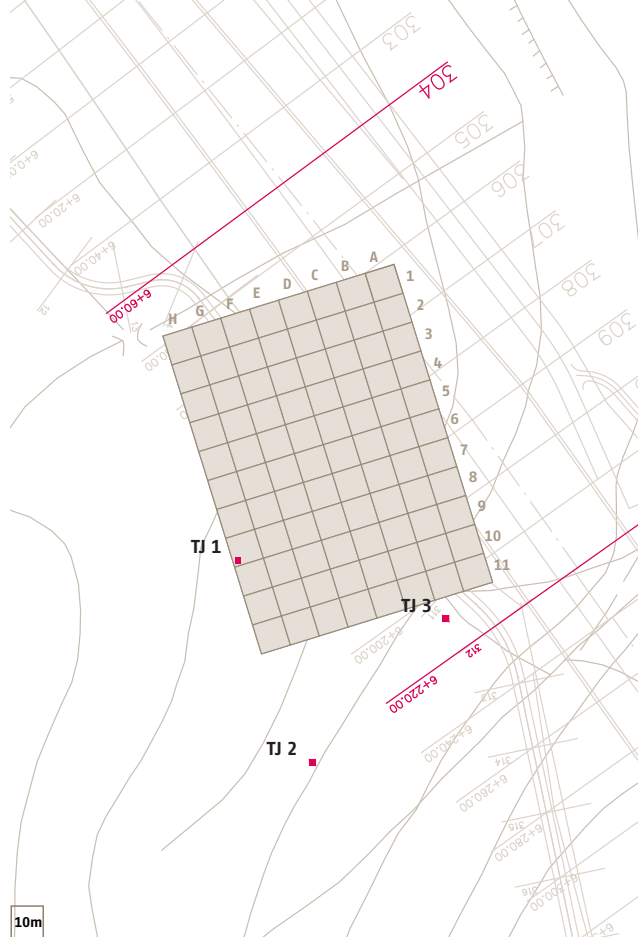

la ekipa pod vodstvom B. Djurića (pogodba DARS 651/2000; Djurić 2001b). Opravljen je bil v mreži 10 × 10 m na parcelah št. 969 in 973, k.o. Dragotinci (sl. 5–7). V celoti so bile to njivske površine, ki so bile v času pregleda posejane z vznikli žitom. Stopnja vidljivosti je bila dokaj slaba, saj je na celotni pregledani površini dosegala na lestvici od 1 do 5 le stopnjo 2.

Na območju raziskave je bilo pobranih 460 artefaktov (glej sl. 8–13). Med njimi močno prevladujejo odlomki (predvsem novoveške in moderne) keramike (skupaj 278 kosov oz. 60,43 % vseh artefaktov) in fragmenti gradbenega materiala, predvsem opeke (skupaj 179 kosov oz. 38,91 %), tem pa sledijo v zanemarljivem številu kosi železa (2 kosa) in kos gume (1 kos). Izredno majhna količina modernih smeti kaže na zelo čiste njivske površine. Med fragmenti keramike je bilo odkritih 15 kosov (5,4 %) antične keramike. Določitev keramike je opravil B. Djurić.

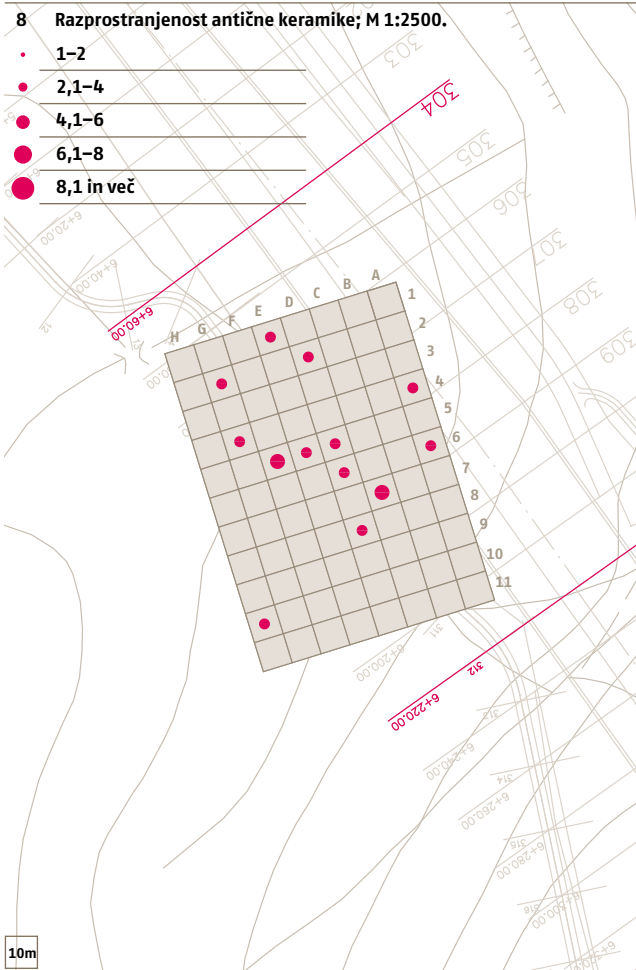
Na pregledanem območju so bili izkopani trije (3) testni jarki (TJ) velikosti 1 × 1 m.

7 Pregledane površine najdišča in lokacije testnih jarkov; M 1:2500.

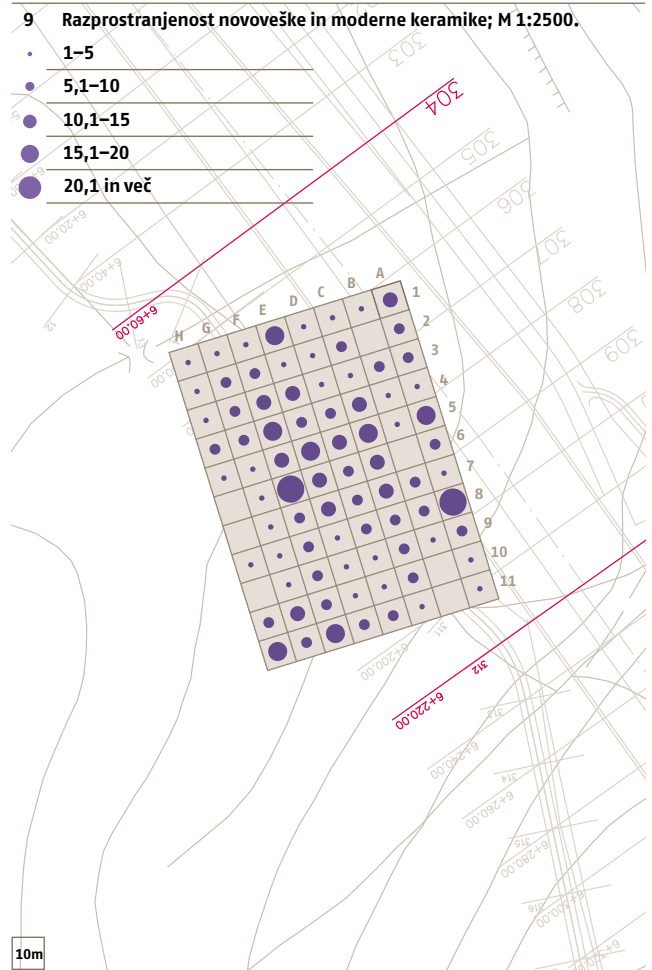
8 Razprostranjenost antične keramike; M 1:2500.

- 1-2
- 2,1-4
- 4,1-6
- 6,1-8
- 8,1 in več

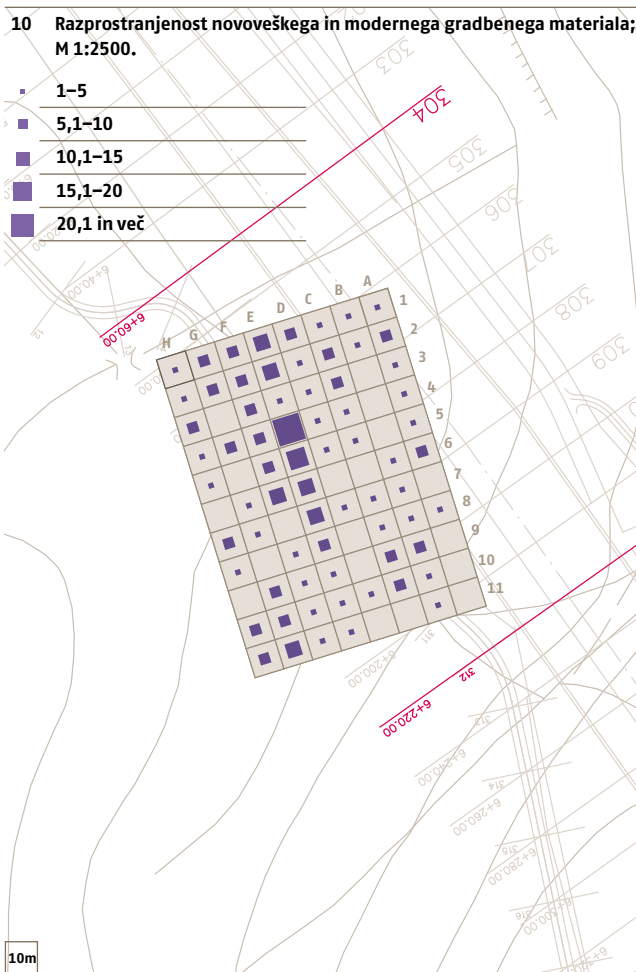
9 Razprostranjenost novoveške in moderne keramike; M 1:2500.

- 1-5
- 5,1-10
- 10,1-15
- 15,1-20
- 20,1 in več

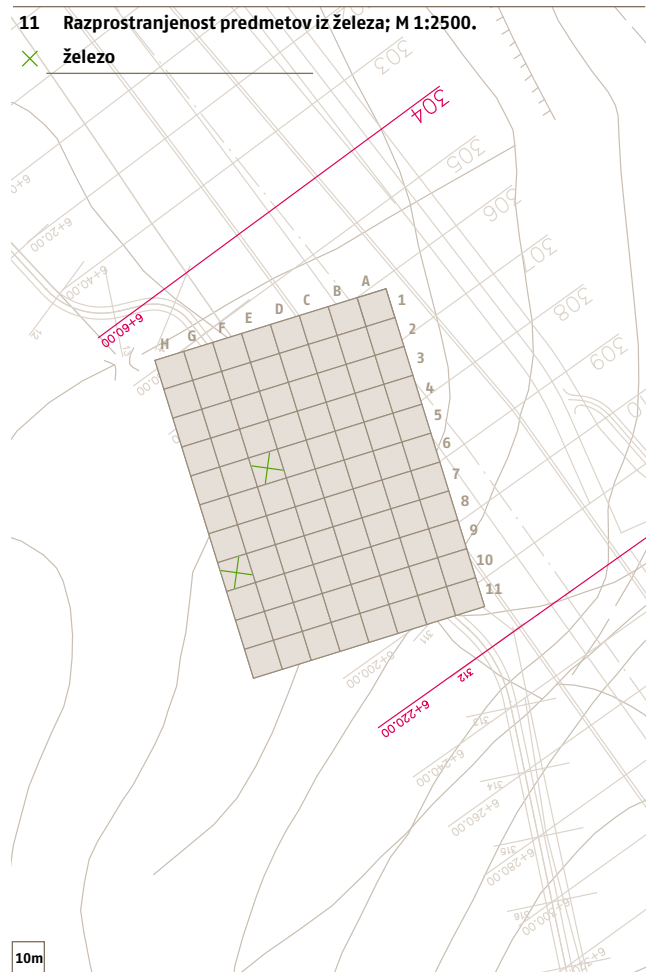
10 Razprostranjenost novoveškega in modernega gradbenega materiala; M 1:2500.

- 1-5
- 5,1-10
- 10,1-15
- 15,1-20
- 20,1 in več

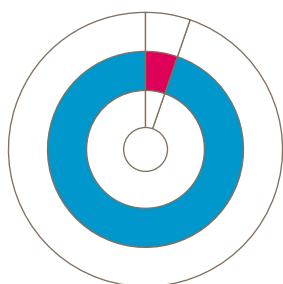
11 Razprostranjenost predmetov iz železa; M 1:2500.

- ✕ železo

12 Diagram površinskih najdb keramike v %.

	antična keramika (5,4 %)
	novodobna in moderna keramika (94,6 %)

TJ 1

SE1 (0–0,24 m) – rjava ilovnata zemlja z nekaj odlomki keramike – ornica;
SE2 (od –0,24 m naprej) – rjavosiva marmorizirana ilovica, geološka osnova;

TJ 2

SE1 (0–0,24 m) – rjavosiva ilovnata zemlja – ornica;
SE2 (od –0,24 m naprej) – rjavosiva marmorizirana ilovica, geološka osnova;

TJ 3

SE1 (0–0,26 m) – rjava ilovnata zemlja z drobnimi prodniki – ornica;
SE2 (od –0,26 m naprej) – rjavosiva ilovnata zemlja s fragmenti keramike in limonitnimi konkcijami.

13 Rezultati površinskega pregleda.

Zbiralna enota	Vidljivost	Dolžina v m	Standard	Faktor	Keramika				Gradb. mat.		Fe		Guma		
					ant. obd.		mlaj. obd.		mlaj. obd.		d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	
					d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.					
1	A	2	10	50	3	0	0	6	15	2	5	0	0	0	0
	B	2	10	50	3	0	0	2	5	1	3	0	0	0	0
	C	2	10	50	3	0	0	2	5	2	5	0	0	0	0
	D	2	10	50	3	0	0	2	5	3	8	0	0	0	0
	E	2	10	50	3	1	3	7	18	6	15	0	0	0	0
	F	2	10	50	3	0	0	1	3	3	8	0	0	0	0
	G	2	10	50	3	0	0	1	3	4	10	0	0	0	0
	H	2	10	50	3	0	0	2	5	1	3	0	0	0	0
2	A	2	10	50	3	0	0	3	8	3	8	0	0	0	0
	B	2	10	50	3	0	0	0	0	2	5	0	0	0	0
	C	2	10	50	3	0	0	4	10	4	10	0	0	0	0
	D	2	10	50	3	1	3	2	5	2	5	0	0	0	0
	E	2	10	50	3	0	0	1	3	6	15	0	0	0	0
	F	2	10	50	3	0	0	3	8	3	8	0	0	0	0
	G	2	10	50	3	1	3	4	10	3	8	0	0	0	0
	H	2	10	50	3	0	0	1	3	1	3	0	0	0	0
3	A	2	10	50	3	0	0	4	10	1	3	0	0	0	0
	B	2	10	50	3	0	0	3	8	0	0	0	0	0	0
	C	2	10	50	3	0	0	1	3	4	10	0	0	0	0
	D	2	10	50	3	0	0	2	5	2	5	0	0	0	0
	E	2	10	50	3	0	0	5	13	1	3	0	0	0	0
	F	2	10	50	3	0	0	6	15	4	10	0	0	0	0
	G	2	10	50	3	0	0	3	8	0	0	0	0	0	0
	H	2	10	50	3	0	0	1	3	3	8	0	0	0	0
4	A	2	10	50	3	1	3	1	3	2	5	0	0	0	0
	B	2	10	50	3	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0
	C	2	10	50	3	0	0	5	13	1	3	0	0	0	0

d. št. dejansko število

i. št. interpretirano število

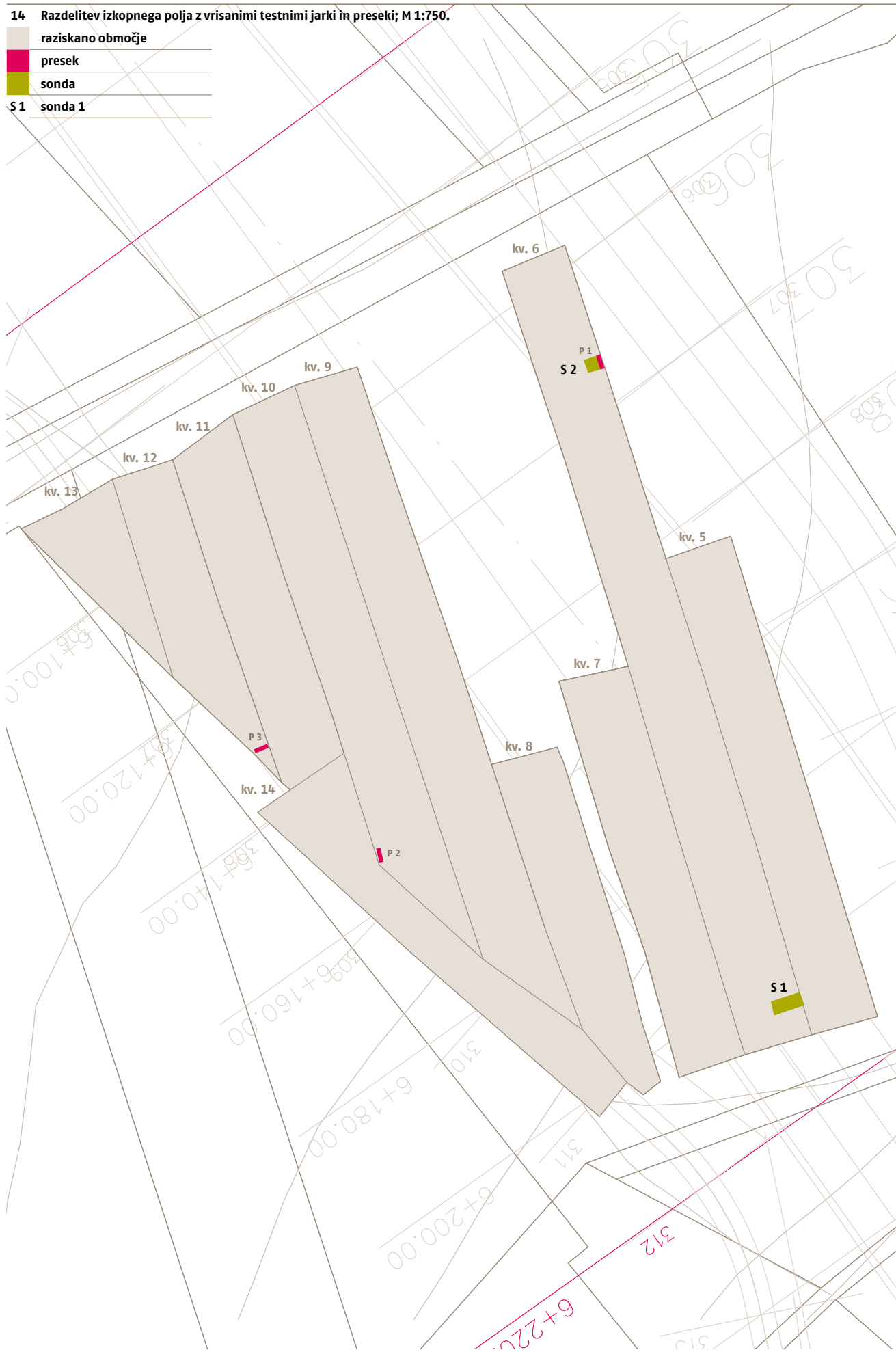
Zbiralna enota	Vidljivost	Dolžina v m	Standard	Faktor	Keramika				Gradb. mat.		Fe		Guma		
					ant. obd.		mlaj. obd.		mlaj. obd.		d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	
					d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.					
D	2	10	50	3	0	0	3	8	2	5	0	0	0	0	
E	2	10	50	3	0	0	3	8	11	28	0	0	0	0	
F	2	10	50	3	0	0	7	18	4	10	0	0	0	0	
G	2	10	50	3	1	3	4	10	4	10	0	0	0	0	
H	2	10	50	3	0	0	4	10	1	3	0	0	0	0	
5	A	2	10	50	3	0	0	7	18	1	3	0	0	0	0
B	2	10	50	3	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	
C	2	10	50	3	0	0	7	18	1	3	0	0	0	0	
D	2	10	50	3	1	3	5	13	1	3	0	0	0	0	
E	2	10	50	3	1	3	7	18	8	20	0	0	0	0	
F	2	10	50	3	2	5	6	15	4	10	1	3	0	0	
G	2	10	50	3	0	0	2	5	0	0	0	0	0	0	
H	2	10	50	3	0	0	1	3	2	5	0	0	0	0	
6	A	2	10	50	3	1	3	4	10	4	10	0	0	0	0
B	2	10	50	3	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	
C	2	10	50	3	0	0	6	15	0	0	0	0	0	0	
D	2	10	50	3	1	3	3	8	0	0	0	0	0	0	
E	2	10	50	3	0	0	6	15	6	15	0	0	0	0	
F	2	10	50	3	0	0	10	25	5	13	0	0	0	0	
G	2	10	50	3	0	0	1	3	2	5	0	0	0	0	
H	2	10	50	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	A	2	10	50	3	0	0	2	5	0	0	0	0	0	0
B	2	10	50	3	0	0	4	10	1	3	0	0	0	0	
C	2	10	50	3	2	5	6	15	1	3	0	0	0	0	
D	2	10	50	3	0	0	3	8	3	8	0	0	0	0	
E	2	10	50	3	0	0	5	13	5	13	0	0	0	0	
F	2	10	50	3	0	0	3	8	0	0	0	0	0	0	
G	2	10	50	3	0	0	1	3	1	3	0	0	0	0	
H	2	10	50	3	0	0	0	0	3	8	0	0	0	0	
8	A	2	10	50	3	0	0	9	23	1	3	0	0	0	0
B	2	10	50	3	0	0	3	8	1	3	0	0	0	0	
C	2	10	50	3	0	0	4	10	2	5	0	0	0	0	
D	2	10	50	3	1	3	4	10	0	0	0	0	0	0	
E	2	10	50	3	0	0	2	5	3	8	0	1	0	3	
F	2	10	50	3	0	0	4	10	2	5	0	0	0	0	
G	2	10	50	3	0	0	2	5	0	0	0	0	0	0	
H	2	10	50	3	0	0	1	3	1	3	1	3	0	0	
9	A	2	10	50	3	0	0	3	8	0	0	0	0	0	0
B	2	10	50	3	0	0	1	3	3	8	0	0	0	0	
C	2	10	50	3	0	0	4	10	4	10	0	0	0	0	
D	2	10	50	3	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	
E	2	10	50	3	0	0	1	3	2	5	0	0	0	0	
F	2	10	50	3	0	0	4	10	1	3	0	0	0	0	
G	2	10	50	3	0	0	1	3	4	10	0	0	0	0	
H	2	10	50	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	A	2	10	50	3	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0
B	2	10	50	3	0	0	0	0	2	5	0	0	0	0	
C	2	10	50	3	0	0	3	8	3	8	0	0	0	0	
D	2	10	50	3	0	0	1	3	1	3	0	0	0	0	
E	2	10	50	3	0	0	1	3	1	3	0	0	0	0	
F	2	10	50	3	0	0	3	8	2	5	0	0	0	0	
G	2	10	50	3	0	0	5	13	4	10	0	0	0	0	
H	2	10	50	3	1	3	4	10	3	8	0	0	0	0	
11	A	2	10	50	3	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0
B	2	10	50	3	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	
C	2	10	50	3	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	
D	2	10	50	3	0	0	3	8	0	0	0	0	0	0	
E	2	10	50	3	0	0	4	10	1	3	0	0	0	0	
F	2	10	50	3	0	0	8	20	2	5	0	0	0	0	
G	2	10	50	3	0	0	3	8	5	13	0	0	0	0	
H	2	10	50	3	0	0	7	18	3	8	0	0	0	0	
					15		263		179		2		1		

d. št. dejansko število

i. št. interpretirano število

14 Razdelitev izkopnega polja z vrisanimi testnimi jarki in preseki; M 1:750.

- raziskano območje
- presek
- sonda
- S1 sonda 1

Metodologija izkopavanja

Pred začetkom arheoloških izkopavanj so površino obravnavanega najdišča pokrivala njive. Na parceli št. 973 k.o. Dragotinci so bile zasajene buče, na parceli št. 969 k.o. Dragotinci pa koruza, trava in ohrov.

Zaradi zamočvirjenja terena in temu primernih vegetacijskih znakov v osrednjem delu najdišča smo z arheološkim izkopom začeli na privzdignjenem jugovzhodnem delu najdišča. V predhodnih pogovorih so nam nekdanji lastniki parcel povedali, da se v osrednjem delu najdišča nahajajo izviri vode, ki so še posebno aktivni v spomladanskem in jesenskem času, ko je veliko padavin. Strategijo izkopa najdišča smo zato prilagodili legi parcel. Na sredini parcele št. 969 k.o. Dragotinci je bil v smeri jugovzhod-severozahod izkopan globlji drenažni jarek, ki je potekal po celotni dolžini parcele. Najdišče smo razdelili v 10 metrov široke izkopne pasove (označeni kot kvadranti), ki smo jih usmerili vzporedno z drenažnim jarkom (sl. 14). Oštevilčili smo jih s števkami od 1 do 14, pri čemer smo jih začeli oštevilčevati na najvišji točki na jugovzhodni strani. Ker posamezni pasovi niso potekali popolnoma vzporedno s samo smerjo trase avtoceste, je drenažni jarek razdelil izkopani del najdišča na dva dela. Izkopne pasove od 1 do 7 smo oštevilčili na jugovzhodni strani, pasove od 8 do 13 pa smo oštevilčili na severozahodni strani drenažnega jarka. Pas 14 pa je 6 metrov široka razširitev izkopnega polja na jugovzhodni strani izkopnega polja, ki je segala do roba odkupljene parcele.

Pri izkopavanju smo se prilagodili geografskim razmeram terena in priporočilom, formuliranim na podlagi arheoloških terenskih pregledov. Jugovzhodni del najdišča je bil nekoliko vzdignjen in ni bil zamočvirjen. Prav tako je bila večina pri pregledih odkritih arheoloških najdb odkrita na južnem oziroma jugovzhodnem delu najdišča. Glede na velikost celotne parcele smo izkop omejili na južni del, pri čemer smo poskušali popolnoma raziskati jugovzhodni del najdišča.

Z arheološkim izkopom smo začeli v osrednjem delu najdišča, vzhodno od drenažnega jarka. Nadaljnji izkop pa smo prilagodili prvim rezultatom. Na jugovzhodnem delu najdišča je namreč ornica direktno pokrivala sterilno osnovo in ni vsebovala arheoloških najdb, so pa bile na tem delu najdišča v sterilno osnovo vkopane jame. Povsem drugačna je bila situacija na preostalem delu najdišča. V osrednjem in severozahodnem delu najdišča je globina plasti močno naraščala, pod ornico so se pojavile erozijske plasti, ki so zapolnjevale širšo kotanjo in so vsebovale posamezne arheološke najdbe.

Terensko delo je potekalo v kombinaciji strojnega in ročnega izkopa ter ustreznega dokumentiranja arheoloških struktur (sl. 15). Po začetni odstranitvi ornice je sledilo čiščenje odkritih površin. V primerih, ko so bili pod ornico odkriti arheološki sledovi, smo nadaljevali s standardnim arheološkim postopkom njihovega čiščenja in dokumentiranja. V primerih pa, ko so bile pod ornico

odkrite erozijske plasti brez intaktnega arheološkega konteksta, smo nadaljevali s strojnimi izkopom, da bi zagotovili hitrejše in učinkovitejše delo.

Dokumentiranje arheološki struktur je potekalo v skladu z uveljavljenimi postopki na zaščitnih arheoloških izkopavanjih. Vsaka prepoznana struktura ali plast je bila v začetni fazi označena z oznako stratigrafske enote (SE) in zaporedno številko (npr. SE 31) ter zabeležena v seznamu SE. Temu je sledilo čiščenje in detajlnejše dokumentiranje stanja pred izkopom. Klasičnim metodam, kakršne so terenske risbe, fotografiranje in opisovanje strukture, so bile dodane še digitalne fotografije in geodetske meritve. Sledili so izkop, čiščenje in dokumentiranje končnega stanja. Vseskozi so se izločevali vzorci oglja za morebitne ¹⁴C analize. V primerih, ko pa smo upravičeno domnevali, da je mogoče predvidevati mikrofavnistične in mikrobotanične ostanke, smo del depozita tudi mokro sejali in flotirali.

Vsakdanje geodetske meritve terena in izkopanih arheoloških struktur so omogočile izdelavo detajlnega načrta najdišča. Terenska dokumentacija, fotodokumentacija, geodetske meritve in podatki primarne obdelave gradiva so bili vsak dan vneseni v računalniško podatkovno bazo najdišča. S tem se je ustvarjal arhiv najdišča.

Izkopane arheološke najdbe, predvsem keramične najdbe, opeko, kepe ožgane ilovice, posamezne kose železnih predmetov in stekla, pa smo vsak dan oprali in primarno obdelali. Primarna obdelava je obsegala sortiranje in prebiranje keramičnih najdb ter popis izkopanega arheološkega gradiva.

15 Delo na terenu.

Opis in interpretacija najdišča

Opis presekov

Na preseku, izkopanem in dokumentiranem na južnem delu izkopnega polja (P1), kjer so bile odkrite plasti z arheološkimi najdbami in kjer so se spuščale najgloblje, so bile določene geološke plasti (sl. 14, 16, 17), s pomočjo katerih bi lahko določili kronološko zaporedje procesov formiranja stratigrafskega zapisa najdišča. Plast SE 1 je bila interpretirana kot ornica in je vsebovala prazgodovinske, rimskodobne in tudi recentne najdbe. Intenzivnost erozije in spreminjanje okolja, povezano z odnašanjem sedimenta in arheoloških najdb na višje ležečem področju izven izkopnega območja ter kasnejšim nalaganjem v zamočvirjeni depresiji na področju raziskanega dela najdišča, nam nazorno kažejo na robovih izkopnega polja izkopani in dokumentirani preseki plasti. Na najbolj izpovednih mestih so bili izkopani trije preseki – številka 1 na vzhodni strani najdišča (sl. 16, 17), številka 2 na južni strani (sl. 18, 19) in številka 3 na zahodni strani najdišča (sl. 20, 21).

Presek številka 1 (sl. 16, 17):

SE 1 – Površje je predstavljala do 30 cm debela, nekoliko humozna, sivo rjava plast z redkimi manjšimi prodniki – ornica, ki je vsebovala tako recentne kakor tudi rimskodobne in prazgodovinske odlomke keramike.

SE 3 – Pod njo se je nahajala svetlo rjava plast ilovice, ki je bila v zgornjem delu izravnana s poljedelskimi posegi oziroma preoblikovana v ornico. Njen spodnji del oziroma poševno dno pa jasno kaže, da gre za erozijski sediment, ki je izravnal nekdanjo neravno podlago. Plast je vsebovala novoveške, rimskodobne in prazgodovinske odlomke keramike.

SE 4 – Pod njo je bila temnejša sivo rjava plast ilovice. Njena neravna površina kaže, da jo je v zgornjem delu najverjetneje poškodevalo erozijsko delovanje. Vsebovala je eno samo najdbo – odlomek novoveške keramike.

SE 5 – Pod njo se je nahajala sivo rumena plast ilovice, ki je vsebovala zgolj prazgodovinske najdbe.

SE 6 – Pod njo se je nahajala sivo rjava svetlejša ilovica, ki je pronicala v spodnjo plast. Njen spodnji del oziroma nepravilno oblikovano dno pa jasno kaže, da gre za erozijski sediment, ki je izravnal nekdanjo neravno podlago. Plast je prav tako vsebovala novoveške kakor tudi rimskodobne in prazgodovinske odlomke keramike.

SE 2 – Pod njo se je nahajala rjavo oranžna ilovica s sivimi marmoracijami. Njena nepravilna površina je kazala, da jo je najverjetneje poškodevalo erozijsko delovanje. Ni vsebovala najdb.

16 Presek 1; M 1:50.

SE 1 – sivo rjava humozna plast

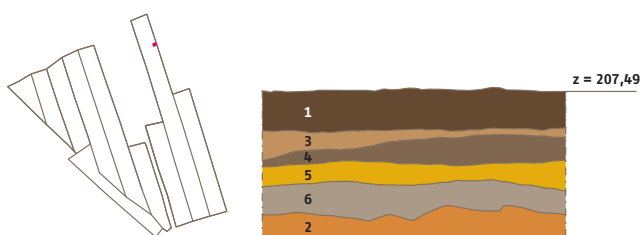
SE 3 – svetlo rjava plast ilovice

SE 4 – temnejša sivo rjava plast ilovice

SE 5 – sivo rumena plast ilovice

SE 6 – svetlejša sivo rjava plast ilovice

SE 2 – rjavo oranžna plast ilovice s sivimi marmoracijami

17 Presek 1 na vzhodnem delu najdišča.

Presek številka 2 (sl. 18, 19):

SE 1 – Površje je predstavljala do 30 cm debela, nekoliko humozna, sivo rjava plast z redkimi manjšimi prodniki – ornica, ki je vsebovala tako recentne kakor tudi rimskodobne in prazgodovinske odlomke keramike.

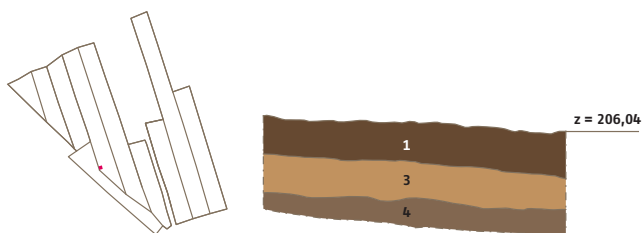
SE 3 – Pod njo se je nahajala svetlo rjava plast ilovice, ki je bila v zgornjem delu izravnana s poljedelskimi posegi oziroma preoblikovana v ornico. Njen spodnji del oziroma poševno dno pa jasno kaže, da gre za erozijski sediment, ki je izravnal nekdanjo neravno podlago. Plast je prav tako vsebovala novoveške kakor tudi rimskodobne in prazgodovinske odlomke keramike.

SE 4 – Pod njo se je nahajala temnejša sivo rjava plast ilovice.

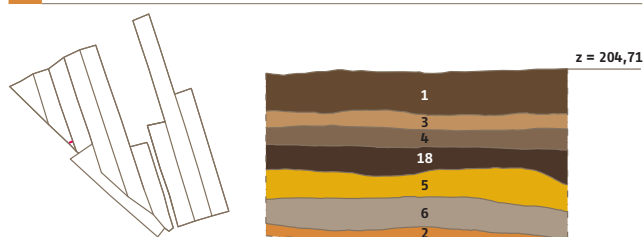
Njena neravna površina je najverjetneje kazala posledice erozijskega delovanja.

18 Presek 2; M 1:50.

	SE 1 – sivo rjava humozna plast
	SE 3 – svetlo rjava plast ilovice
	SE 4 – temnejša sivo rjava plast ilovice

19 Presek 2 na zahodnem delu najdišča.**20 Presek 3; M 1:50.**

	SE 1 – sivo rjava humozna plast
	SE 3 – svetlo rjava plast ilovice
	SE 4 – temnejša sivo rjava plast ilovice
	SE 18 – črno rjava plast ilovice z vključki rumene barve
	SE 5 – sivo rumena plast ilovice
	SE 6 – svetlejša sivo rjava plast ilovice
	SE 2 – rjavo oranžna plast ilovice s sivimi marmoracijami

21 Presek 3 na južnem delu najdišča.**Presek številka 3 (sl. 20, 21):**

SE 1 – Površje je predstavljala do 30 cm debela, nekoliko humozna, sivo rjava plast z redkimi manjšimi prodniki – ornica, ki je vsebovala tako recentne kakor tudi rimskodobne in prazgodovinske odlomke keramike.

SE 3 – Pod njo je bila svetlo rjava plast ilovice, ki so jo v zgornjem delu izravnali poljedelski posegi oziroma jo preoblikovali v ornico. Njen spodnji del oziroma poševno dno pa jasno kaže, da gre za erozijski sediment, ki je izravnal nekdanjo neravno podlago. Plast je vsebovala novoveške in rimskodobne ter prazgodovinske odlomke keramike.

SE 4 – Pod njo se je nahajala temnejša sivo rjava plast ilovice. Njena neravna površina kaže, da jo je v zgornjem delu najverjetneje poškodovalo erozijsko delovanje. Vsebovala je eno samo najdbo – odlomek novoveške keramike.

SE 18 – Pod njo se je nahajala plast črno rjave ilovice z vključki rumene barve. Plast je prav tako vsebovala novoveške in rimskodobne ter prazgodovinske odlomke keramike.

SE 5 – Pod njo se je nahajala sivo rumena plast ilovice. Plast je vsebovala zgolj prazgodovinske najdbe.

SE 6 – Pod njo se je nahajala sivo rjava svetlejša ilovica, ki je pronicala v spodnjo plast. Njen spodnji del pa je jasno kazal na erozijski sediment, ki je izravnal nekdanjo neravno podlago. Plast je prav tako vsebovala novoveške in rimskodobne ter prazgodovinske odlomke keramike.

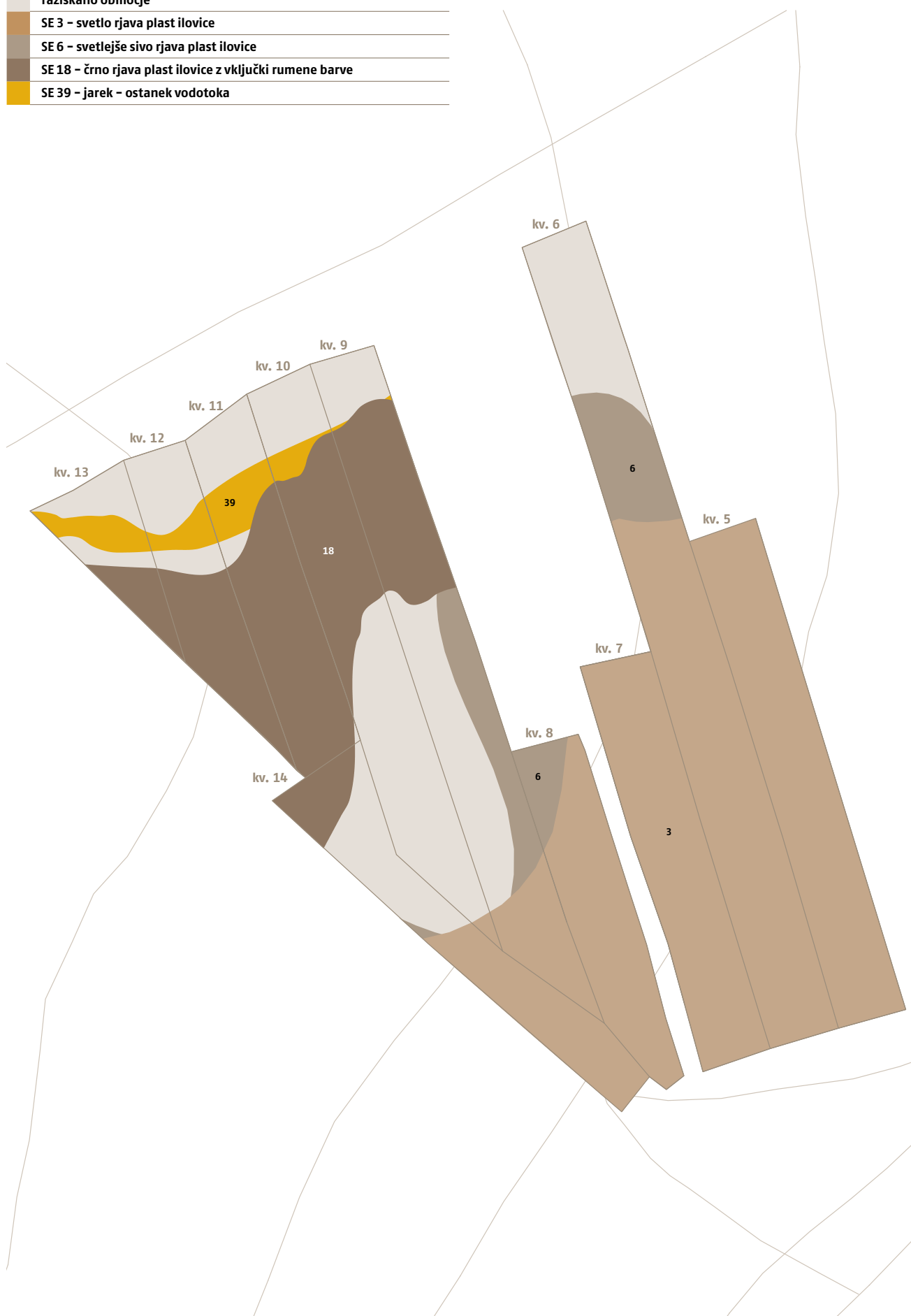
SE 2 – Pod njo se je nahajala rjavo oranžna ilovica s sivimi marmoracijami. Njena nepravilna površina je kazala, da jo je najverjetneje poškodovalo erozijsko delovanje. Ni vsebovala najdb. Pregled zaporedja odloženih plasti (sl. 22), dokumentiranih na različnih presekih v okviru izkopnega polja, kakor tudi pregled redkih najdb, ki so jih plasti vsebovale, sta pokazala, da je večina plasti erozijskega nastanka in da jih je v danes rahlo zamočvirjeno kotanjo prinesla voda, ki je gradivo odnašala z višje ležečih arheoloških plasti. Posledično vse plasti, ki vsebujejo arheološke najdbe, vsebujejo zgolj manjše odlomke keramike iz obdobja od starejše bakrene dobe pa do nedavne preteklosti. Izjema je bila plast SE 5, ki je vsebovala zgolj prazgodovinske najdbe in se je nahajala med plastema SE 4 in SE 6, ki sta vsebovali tako prazgodovinske in rimskodobne kakor tudi novoveške najdbe. V plasti SE 5 so bili odkriti večji, vendar žal neznačilni odlomki, ki najverjetneje pripadajo eni sami prazgodovinski posodi.

Iz navedenega lahko izpeljemo nekaj sklepov:

- Upoštevajoč najmlajše najdbe v vseh plasteh sklepamo, da so bile plasti nanese in spremenjene v zadnjih nekaj stoletjih.
- Erozijska dejavnost je bila v tem obdobju intenzivna – na raziskanem področju je prinašala kakor tudi odnašala sediment. Pri tem lahko, upoštevajoč geomorfologijo okolice, domnevamo, da sediment izvira iz platoja severno nad raziskanim področjem.

22 Načrt najdišča z vrisanimi plastmi.

	raziskano območje
	SE 3 – svetlo rjava plast ilovice
	SE 6 – svetlejšje sivo rjava plast ilovice
	SE 18 – črno rjava plast ilovice z vključki rumene barve
	SE 39 – jarek – ostanek vodotoka

- V neposredni bližini, najverjetneje na platoju severno od raziskanega področja, se morajo nahajati arheološki ostanki iz raznih obdobj. V erozijskih plasteh so bile odkrite najdbe iz starejše in mlajše bakrene dobe, rimskega obdobja ter srednjega in novega veka.
- Večji odlomki ene same prazgodovinske posode morda kažejo, da je erozija višje na platoju uničila prazgodovinsko grobišče oziroma arheološki kontekst, v katerem se je nahajala cela posoda.
- Odkriti sta bili tudi dve rimskodobni stekleni jagodi, ki ne predstavljata tipičnih naselbinskih najdb, ampak prej grobni najdbi, kar bi lahko pomenilo, da obstaja možnost, da je erozija višje na platoju ali na pobočjih poškodovala tudi rimskodobne grobove.

Prazgodovinsko obdobje

Najstarejše sledi poselitve na območju arheološkega najdišča Kračine sodijo v obdobje konca 5. in najverjetneje začetka 4. tisočletja pr. n. št. Odkriti sta bili 2 jami iz starejše bakrene dobe (SE 20 in SE 48) (sl. 23), ki sta vsebovali skupaj zgolj 4 odlomke prazgodovinske lončenine, ki jih lahko na osnovi okrasa in oblik pripišemo lasinjski kulturi (G1).

Zgolj prazgodovinske najdbe je vsebovala tudi plast SE 5, vendar je bila slednja dokumentirana v dveh presekih med plastema SE 4 in SE 6, ki pa sta obe poleg prazgodovinskih vsebovali tudi rimskodobne in novoveške najdbe (sl. 16). Zato sklepamo, da je plast SE 5 zgolj posledica procesov iz obdobja, ko je erozija že v novem veku na višje ležečem platoju uničevala prazgodovinske ostanke in jih prenašala na nižje ležeče območje.

Starejšebakrenodobne najdbe

Med najdbami, ki jih lahko na podlagi njihovih tipoloških in tehnoloških značilnosti izdelave pripišemo starejši bakreni dobi, je kulturno in kronološko izpoveden zgolj odlomek odebeljenega ramena posode, okrašen z vrezi, najverjetneje gre za odlomek enoročajnega vrča iz jame SE 20 (G1). Podobni primerki so bili odkriti v najstarejših bakrenodobnih strukturah na najdiščih Gorice pri Turnišču (Plestenjak 2010, G7, 28), Turnišče (Tomaž 2006, 106, 4), Zagonce (Kavur 2006, 111, 2), Sodolek (Tušek/Kavur/Tomaž 2006, 125, 6), na Hardeku (Žižek 2006a, 138, 35, 36), v Ormožu (Tomanič Jevremov/Tomaž/Kavur 2006a, 167, 38), na Ptujskem gradu (Korošec J. 1965, T. 6, 3, T. 7, 1, 2, T. 8, 3, T. 9, 3, 5, 7, T. 10, 4; Tomanič Jevremov/Tomaž/Kavur 2006b, 180, 25), na Malečniku (Strmčnik Gulič 2006, 201, 17), na Čatežu – Srednem polju (Tiefengraber 2006, 233, 5), Šafarskem (Horvat Šavel 1984, T. 3, 1; T. 7, 3; T. 11, 7; 1985, 27, T. 2, 9; Šavel 1992, T. 10, 1, 2, 5, 7; T. 13, 4, 9; 1994, 35, pril. 12, 25, 36, pril. 13, 8), Bukovnici (Šavel 1994, 44, pril. 20, 5, 8, 19, 45, pril. 21, 24), v Spodnjem Porčiču (Pahič S. 1976, T. 7, 14), na Zbelevom (Pahič V. 1983, T. 13, 7, T. 20, 1), Brezju pri Zrečah (Pahič S. 1955, 239, T. 1, 4; 1972, 30, T. 7, B.5574) ter v 3. in 4. fazi v Zgornjem Radvanju (Kramberger 2010, 336, Pl. 11, 68, 70, 71).

Glede na primerjave in njihovo kronološko pozicijo je očitno, da gre za odlomek posode z značilnostmi, ki se pojavijo s samim začetkom lasinjske kulture že v 44. stol. pr. n. št. ter se ohranijo vse

do 38. stol. pr. n. št., kar ne omogoča natančnejše določitve njegove starosti na raziskanem najdišču.

Posamezni odlomki starejšebakrenodobnih posod pa so bili odkriti tudi v plasteh, ki so vsebovale mlajše najdbe. Zaradi močne fragmentiranosti in preperelosti površine teh najdb ni bilo mogoče rekonstruirati oblik posod. Tako je bil prepoznaven odlomek osrednjega dela posode z delom dna ter odlomkoma ostnjenja recipienta in noge posode na nogi (G4) odkrit v plasti SE 6, ki pa kot najmlajša vsebuje tudi novoveške najdbe.

Podobne posode na nogi so v regiji na eneolitskih najdiščih sicer pogoste – odkrite so bile v Šafarskem (Horvat Šavel 1980, T. 8, 6; 1984, T. 7, 1; 1985, T. 2, 5), Bukovnici (Šavel 1992, T. 3, 1–7), Goricah pri Turnišču (Plestenjak 2010, G28, G30, G81), Ivankovcih (Tušek/Kavur 2011, 69, G114–118, 77, G164, G165), Hajndlu (Žižek 2006b, 146–152, Kat. 42, 80, 83), Hardeku (Tomanič Jevremov 1990, 95, T. 3, 5, T. 4, 5, T. 8, 8) in Ormožu (Tomanič Jevremov/Tomaž/Kavur 2006a, 167, Kat. 33, 34) ter dalje na Ptujskem gradu (Korošec J. 1965, T. 27, 1–7), Brezju (Pahič S. 1955, 239, T. 1, 6, 7) in Zbelevom (Pahič V. 1983, T. 19, 5–11). V plasti SE 3 je bil odkrit majhen odlomek noge posode (G37), ki ima na notranji strani nekoliko odebeljeno stojno površino. Kljub večji količini odkritih posod tega tipa so primerki, ki bi jih lahko primerjali z drugim odkritim odlomkom, redki. Kot morebitne primerjave bi lahko navedli zgolj odlomka iz Ivankovcev (Tušek/Kavur 2011, 51, G18) in nekoliko drugače odebeljen odlomek iz Zagonc (Kavur 2006, 111, G1). Upoštevajoč dataciji bakrenodobnih struktur na obeh najdiščih bi lahko odlomek uvrstili v čas konca lasinjske kulture oziroma v obdobje, ko se med najdbami pojavljajo najdbe, ki jih glede na izvedbo okrasa lahko umestimo v horizont keramike z brazdastim vrezom, kar v absolutno kronološkem smislu pomeni, da odlomek (G37) izvira iz časa med 38. in 37. stol. pr. n. št.

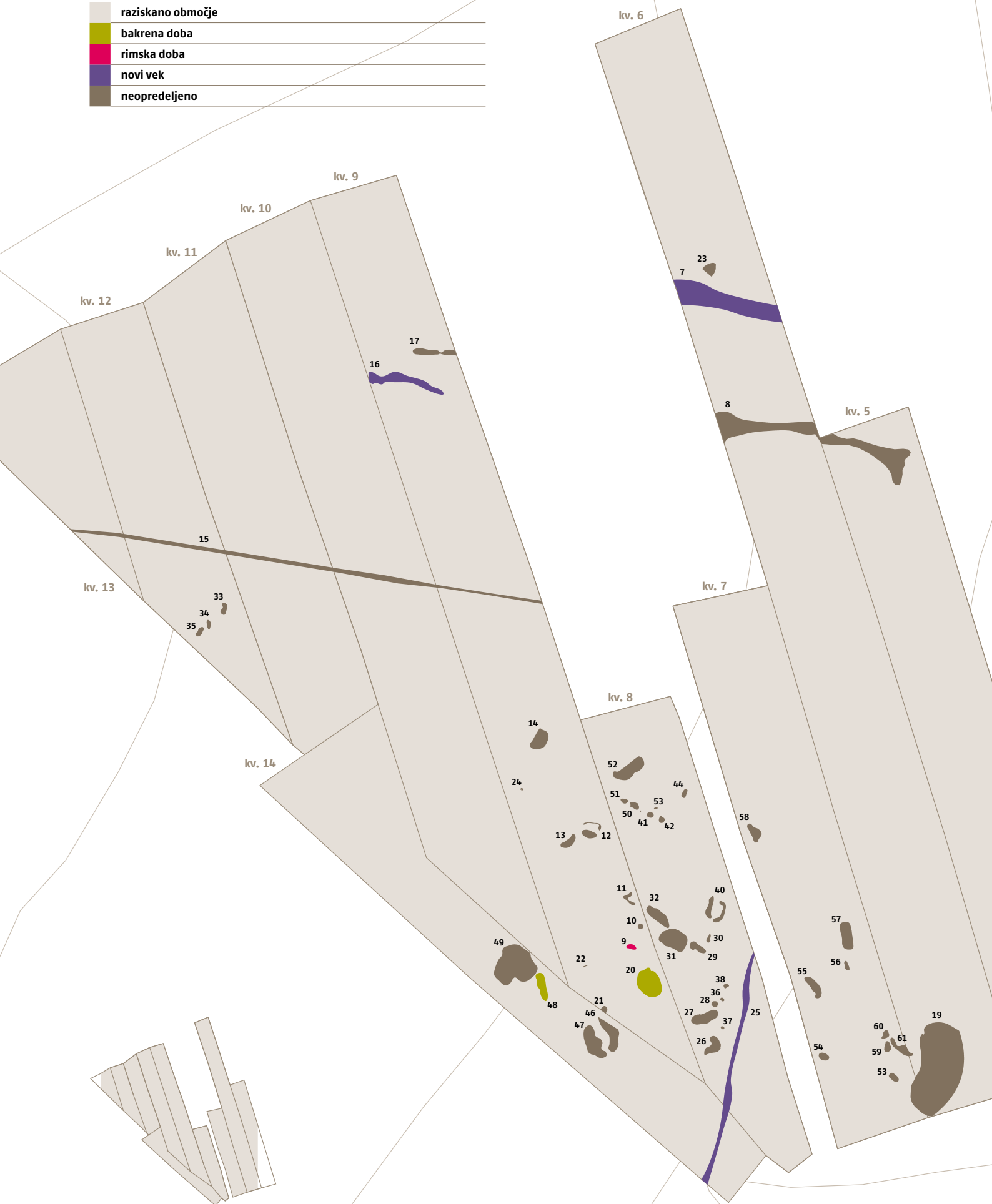
Mlajšebakrenodobne najdbe

Na najdišču je bil v novoveški erozijski plasti SE 18 odkrit odlomek keramike (G7; sl. 24), ki ga na podlagi značilnega okrasa vrezanih koncentričnih krogov in žarkov, izdelanih z brazdastim vbadaanjem, lahko datiramo v klasično fazo vučedolske kulture. Na Hrvaškem je bil podoben odlomek odkrit na najdišču Čanjevo, kjer je Želimir Brnić izpostavil, da gre za najbolj severno odkrit primerek, ki ga lahko pripišemo klasični vučedolski kulturi (Brnić 2008, 77, 17, 90, Tab. 3, 12). Z odkritjem na Kračinah pa se je razprostranjenost najdb klasične faze vučedolske kulture razširila še nekoliko proti severu na področje vzhodne Slovenije. Odlomek je okrašen z ornamentom, ki je pogost na klasičnih najdiščih vučedolske kulture, kakršna so Sarvaš (Durman 2000, 125, sl. 60; Šimić 2000, 23, 24; Balen 2005, T. 28, 93, T. 39, 140, T. 40, 143, T. 50, 185; 2008, 32, Abb. 4), Vučedol na Hrvaškem (Dimitrijević 1979, 33, Abb. 5; Durman 2000, 54, sl. 23, 72, sl. 36) in Gomolava v Srbiji (Petrović/Jovanović 2002, 318, G9), pa tudi na obrobni, denimo iznaskih koliščih na Ljubljanskem barju (P. Korošec/J. Korošec 1969, T. 31, 1a, 3a, T. 60, 10).

Med oblikovne elemente, ki bi jih morebiti lahko pripisali vučedolski kulturi, lahko uvrstimo tudi manjši odlomek ustja posode z vtisi na ustju (G2). Podoben je bil odkrit tudi na najdišču Čanjevo na Hrvaškem, kjer ga imajo za odlomek ustja sklede (Brnić 2008, 89, T. 2, 12). Na najdiščih v osrednjem delu razprostranjenosti kulture je bil podoben način okraševanja ustij skled znan na Sarvašu (Balen 2005, T. 26, 88). V primeru odlomka posode iz

23 Kompozitni načrt najdišča; M 1:500.

raziskano območje
bakrena doba
rimski doba
novi vek
neopredeljeno

Kračin gre, glede na velikost, najverjetneje za del posodice na majhni masivni nogi, ki je bila v notranjosti okrašena z vrezji oziroma vbodi. Takemu tipu posode oziroma tako okrašeni posodi pripada tudi odlomek ostenja recipienta z vrezji na notranji strani (G6). Na podoben način je bil na zunanji strani posode okrašen tudi manjši odlomek (G3), ki pa ne omogoča rekonstrukcije oblike posode.

Maloštevilne najdbe iz mlajše bakrene dobe tako nudijo prve podatke o enem izmed najslabše poznanih obdobij na področju vzhodne Slovenije. Mlajša bakrena doba je na tem področju kakor tudi na prostoru severne Hrvaške predstavljala velik problem – kljub redkim najdbam, ki se počasi množijo, do sedaj še nismo odkrili intaktnih struktur, ki bi jih lahko pripisali času od sredine do konca tretjega tisočletja. Gre za pomanjkanje najdb iz skoraj pol tisočletja dolgega obdobja, ko bi na podlagi primerjav s področjem osrednje Hrvaške in zahodne Madžarske morali pričakovati ob koncu horizonta keramike z brazdastim vrezom ostanke, ki bi vsebovali posamezne oblikovne in ornamentalne elemente badenske kulture.

Na ta problem je za področje severne Hrvaške opozoril Želimir Brnić, ki je opozoril, da na področju severozahodne Hrvaške trenutno še ne poznamo poznoeneolitskih kultur oziroma da so avtorji manjkanje badenske in kostolačke kulture zapolnjevali s podaljšanim razvojem lasinske ter Retz-Gayary kulture (Brnić 2008, 72). Tako se sledeč omenjenima v 31. stoletju v osrednji Slavoniji in tudi na področju severovzhodne Bosne pojavijo elementi najstarejše faze vučedolske kulture (Durman/Obelić 1989, 104–105), navidezen hiatus poselitve na severozahodnem območju Hrvaške pa zapolni šele prisotnost najdb, ki bi jih lahko pripisali klasični fazi vučedolske kulture (Brnić 2008, 74). Stanje pa je podobno tudi v vzhodni Sloveniji – zadnja skupina najdišč oziroma najdb s konteksti se lahko uvrsti v sredino 4. tisočletja – v čas od 36. do 34. stol. pr. n. št., nato pa do nedavnega niso bile poznane najdbe, starejše od kulture Somogyvar-Vinkovci. Odkritje redkih, vendar tipičnih odlomkov keramike, ki jih lahko uvrstimo v klasično fazo vučedolske kulture z najdišča Kračine sedaj nekoliko zapolnjuje vrzel in kaže, kakor potrjujejo tudi najdbe iz Čanjnjava, da se je slednja ob koncu četrtega tisočletja zagotovo širila do prostora vzhodne Slovenije.

Med ostalimi najdbami, odkritimi na najdišču, se nahaja še nekaj odlomkov prazgodovinske keramike, kot sta odlomek dna

posode (G5) in odlomek ročaja posode (G8), ki pa se jih ne da natančneje kronološko umestiti.

Čeprav so bile odkrite zgolj skromne sledi iz bakrene dobe, lahko podatke o najstarejši poselitvi dopolnimo z najdbami, ki so bile odkrite v premešanih plasteh erozijskega nastanka in najverjetneje izvirajo iz neposredne okolice. Pri tem lahko na podlagi najdb izpostavimo najmanj dve obdobji poselitve – prvo s konca starejše bakrene dobe oziroma lasinske kulture, drugo pa iz pozne bakrene dobe oziroma klasične vučedolske kulture.

Rimsko obdobje

Raziskano področje je bilo ponovno poseljeno šele veliko kasneje – čez 4000 let je bila v bližini zgrajena rimska naselbina. Arheološke raziskave so odkrile zgolj njeno obrobno področje oziroma glede na najdbe, odkrite v premešanih erozijskih plasteh, se je v neposredni bližini moral nahajati rimskodobni objekt, morda celo grobišče. Upoštevajoč koncentracijo najdb iz erozijskih plasti domnevamo, da se je nahajal na višje ležeči polici na severnem robu raziskane površine. V okviru raziskanega področja je bila odkrita tudi ena sama jama, ki je vsebovala zgolj 3 rimskodobne odlomke lončenine (SE 9) (sl. 23).

Na splošno so bili odlomki rimskodobne kakor tudi druge keramike močno fragmentirani. Ohranili so se zgolj manjši odlomki z zaobljenimi robovi, kar razlagamo predvsem kot posledico močne preperelosti, nastale zaradi erozijskih procesov – izpostavljenosti najdb na površini, gibanja najdb v sedimentu, ko se je ta premikal, in visoke vlage v odloženem sedimentu. Večino odkritih rimskodobnih odlomkov keramike predstavljajo ostanke grobih kuhinjskih loncev in vrčev. Namiznega posodja je bilo odkritega dokaj malo, prav tako ni bilo odkritih nobenih ostan- kov amfor.

Večji lonci so bili izdelani iz grobe lončarske mase z veliko peska. Zastopani so bili primerki z bolj ali manj izvihanim ustjem (G27, G29), z odebeljenim in zakrnelim ustjem (G13, G15, G20 in G36) in z izvihanim odebeljenim ustjem (G12). Večina jih je imela ožje ustje in trebušasto obliko, izstopata pa odlomka dveh loncev s širokim odebeljenim ustjem (G15, G20). Na podlagi svoje analize najdb z Brinjeve gore je Stanko Pahič dal predlog, po katerem je domačo produkcijo grobih loncev razdelili v 3 skupine – v velike, srednje in male lonce, pri čemer je domneval, da naj bi bili prvi večinoma namenjeni shranjevanju, drugi in tretji pa predvsem kuhanju (Pahič 1980, 89–112). V primeru loncev z najdišča Kračine ugotovljamo, da so zares veliki primerki, ki bi jih lahko povezali s shranjevanjem, redki (G15) pa so dokaj manjši lončki (G46).

Edini kos ostenja, ki kaže sledi okraševanja površine, je manjši odlomek, ki ima celotno površino prekrito z glavničastim okrasom (G16).

Le redki lonci imajo razčlenjena ustja s kanelurami na notranji strani, ki kažejo, da so se nanje prilegale pokrovke (G49, G50). Pokrovke so bile močno fragmentirane, le pri redkih nam je uspelo rekonstruirati njihovo obliko. Večinoma gre za grobe pokrovke domače izdelave s čepastim ročajem in enostavnim robom (G34, G35, G48), kakršne so bile na ptujskem zahodnem grobišču in drugih najdiščih datirane v čas od 1. stol. do 1. tretjine 2. stol. (Istienič 1999, 145; Šavel 2008, 29), vendar niso časovno

24 Odlomek keramike vučedolske kulture; M 1:1.

občutljive, saj naj bi se pojavljale skozi celotno rimsko obdobje (Curk 1987, 23).

Primere namizne keramike lahko prepoznamo v številnih odlomkih ročajev eno ali dvoročajnih vrčev iz drobnozrnate lončarske mase, ki pa so večinoma močno fragmentirani in jih zato ne moremo tipološko opredeliti (G11, G17, G18, G51). Zaradi preperevanja posod so se ohranili zgolj kompaktni deli, denimo ročaji in še kakšen primerek prstanastega dna.

Prav tako močno prepereli so bili redki ostanki finega namiznega posodja. Odlomek ustja in ostenja skodelice (G40) pripada posodici (*acetabulum*), izdelani iz namizne keramike z rdečim premazom, ki kopira obliko Drag. 33 (Vidrih Perko 2006, 87). Slednje se v Poetovionu pojavljajo od sredine 2. stol., so značilne za 3. stol. in se pojavljajo še v 4. stol. (Mikl Curk 1987, 49). Prežgani in prepereli odlomek (G43), na katerem so se ohranile le še sledi rdečega premaza slabše kvalitete, je najverjetneje odlomek krožnika. Zaradi skromnih ostankov rdečega premaza slabše kvalitete lahko domnevamo, da gre za odlomek krožnika najverjetneje poetovionske proizvodnje s konca 1. oziroma 2. stol. n. št., ki se pojavljajo še v 3. stol. (Tušek 1993, 405; 1996, 211; Istenič 1999, 119).

K fini kuhinjski keramiki, uporabljeni za pripravo hrane, oziroma h kuhinjskemu inventarju značilnem za rimskodobno materialno kulturo lahko prištejemo tudi odlomek ostenja (G54) in odlomka ustij melnic (G25, G39). Površinsko najdbo melnice z ravnimi stenami in malo izvihanim ustjem bi lahko glede na dostopne primerjave uvrstili v 2. oziroma celo v 3. stol. (Krekovič 1998, 24–25; Vidrih Perko 2006, 92).

Med rimskodobnimi najdbami izstopata posebej dve najdbi, ki nista najbolj značilni za naselbinske kontekste. Gre za stekleni jagodi melonaste (G42) in sodčaste oblike (G56). Podobne jagode so začeli izdelovati že v helenističnem obdobju in njihova produkcija je trajala skozi celotno rimsko obdobje. V neposredni bližini so bile podobne jagode, odkrite v grobu številka 228 z zahodnega grobišča Poetovione, datirane v 1. (Istenič 2000, 84, 307, T. 47, 13–16) oziroma v grobu 742 datirane v začetek 2. stol. (Istenič 2000, 240, 426, T. 166, 3–13).

Tudi iz rimskega obdobja ne moremo navesti nobene izpovedne strukture oziroma sledov naselbinskih objektov. Najdbe so bile odkrite v erozijskih plasteh in domnevamo lahko le, da so se strukture, iz katerih so izviral, nahajale severno na višje ležeči polici. Glede na same najdbe pa domnevamo, da se je v bližini nahajalo manjše gospodarstvo, ki bi ga glede na skromne ostanke (predvsem po skodelici G40 in odlomkih melnic G27 in G39) lahko datirali v 2. oziroma v začetek 3. stoletja. Odkritje dopolnjuje podatke o intenzivnosti poselitve osrednjega dela ščavniške doline, ki smo jo do sedaj lahko opazovali zgolj na podlagi distribucije številnih gomil na obronkih in vrhovih hribov.

Novi vek (sl. 23)

Podoba današnje pokrajine pa je na prostoru najdišča v največji meri zaznamovalo intenzivno obdobje erozijskih delovanj, ki jih glede na smer nalaganja sedimentov lahko ločimo v dve fazi in dve smeri poteka erozije, ki jih nakazujeta usmeritvi plasti. V vsaki je najprej potekala faza intenzivne erozije s sedimentaci-

jo s področja severno od najdišča, sledila pa ji je faza počasnejše sedimentacije s področja vzhodno od najdišča.

Najstarejšo fazo erozije predstavlja v zahodnem delu najdišča v geološko podlago vrezan ozek podolgovat jarek SE 39, ki bi ga najverjetneje lahko razlagali kot ostanek struge vodotoka, ki je tekel z višje ležečega pobočja s severne strani (sl. 22). Glede na sediment kaže, da je šlo za enkratno hudournik, ki je bil kasneje pokrit s plastjo nanesenega sedimenta SE 6, ki je izviral z vzhodnega pobočja. Glede na smer nanosa in obliko sedimenta je očitno prišlo do spremembe erozijskega okolja – najverjetneje je prišlo do ogolitve okolice, kar je pospešilo erozijo. Zaradi geomorfologije terena oziroma bolj strmega hriba na severni strani je v neurjih prišlo do intenzivnejše erozije in sedimentacije s severne strani, v normalnih razmerah pa je potekala enakomerna sedimentacija z vzhodnega pobočja.

V naslednji fazi se je v osrednjem delu naložila s severne strani izvirača plast SE 18 (sl. 22), ki poteka od severa proti jugu in je enakomerno pokrila nekdanjo kotanjo. Podoben proces se je nadaljeval z nalaganjem plasti SE 4 in SE 3 (sl. 22), ki pa sta izviral z vzhodnega pobočja.

V novem veku so na področju najdišča konstantno imeli težave z vodo. Domnevamo, da je bila večina jarkov izkopana za izsuševanje prostora, ki so ga namakali izviri, ki so pronicali izpod hriba (sl. 27). Očitno so prostor izkoriščali kot poljedelsko površino. V plasteh so bili odkriti predvsem odlomki kuhinjskega posodja – odlomki loncev (G60), pokrovk (G58, G61, G62) in skled.

Glede na odkrite arheološke najdbe in kontekste lahko najdišče Kračine razdelimo na dva dela. Na jugovzhodnem delu smo odkrili arheološke strukture (jame), vkopane v sterilno geološko podlago, na osrednjem in severozahodnem delu najdišča pa plasti erozijskega izvora, ki so vsebovale posamezne arheološke najdbe. Zgolj v dveh jamah so bile odkrite prazgodovinske najdbe, ostale najdbe pa žal izvirajo iz premešanih erozijskih plasti, ki so najverjetneje uničile više na polici, na južni strani ležeče arheološke ostanke, ki jih lahko datiramo v čas starejše in pozne bakrene dobe, rimsko obdobje in novi vek.

Jugovzhodni del najdišča

Na jugovzhodnem delu izkopnega polja so bile odkrite arheološke strukture. Jame so bile raznoliko oblikovane, kljub temu pa lahko rečemo, da je šlo večinoma za jame podolgovatih ovalnih oblik in večinoma polkrožnega preseka dna (sl. 23). Vkopane so bile v pobočje, ki se položno dviga proti grebenu Strmca in na samem robu izkopnega polja tvori manjšo polico. Sodeč po njihovi mikrolokaciji so bile skoncentrirane na skrajnem jugovzhodnem robu izkopnega polja. Vendar pa je treba opozoriti, da gre le za rob prazgodovinske naselbine, glavnino pa je pričakovati severno od trase avtoceste oziroma severno od raziskanih parcel. Na podlagi redkih značilnih odlomkov prazgodovinskih keramičnih posod lahko omenjene strukture časovno uvrstimo v starejšo bakreno dobo. Posamezne odlomke odkrite keramike (zlasti odlomka iz SE 48) lahko na osnovi značilne oblikovanosti ostenja in na osnovi okrasa in tehnologije izdelave povežemo z lasinjsko kulturo s konca 4. in začetka 3. tisočletja pr. n. št.

Osrednji in severozahodni del najdišča

V osrednjem in severozahodnem delu najdišča so se nahajale erozijske plasti, ki so bile v osrednjem delu najdišča debele od 20 do 40 cm, v severozahodnem delu pa tudi do 60 cm. Vsebovale so premešane najdbe keramike. Odlomki posod so praviloma majhni, prepereli in z močno zaobljenimi prelomi.

Stratigrafsko smo ločili štiri faze nalaganja erozijskih plasti. V prvi fazi je tekoča voda vrezala korito v sterilno podlago (plast SE 19, ki je enaka plasti SE 2); v njem se je naložila plast SE 45. V drugi fazi sta se odložili plasti SE 6 in SE 5. V tretji fazi je tekoča voda vrezala korito v plasti SE 5 in naložila se je plast SE 18. V četrti fazi pa sta se odložili plasti SE 4 in SE 3.

Na podlagi geomorfoloških značilnosti in mikrolokacije najdišča domnevamo, da so bile erozijske plasti naplavljene s platoja na severovzhodu. Glede na velikost in ohranjenost najdb pa sklepamo, da smo raziskali skrajni južni del nasipnega stožca erozijskih plasti.

Obravnane erozijske plasti bi lahko relativno kronološko razdelili v dve fazi – v višje ležečih plasteh (SE 3 in SE 4) so prevladovali najdbe novoveške keramike s primešanimi rimskimi in prazgodovinskimi odlomki keramike, v nižje ležečih plasteh (SE 18, SE 5, SE 6) pa najdbe prazgodovinske in rimske keramike.

Zaradi hidroloških razmer (višina podtalnice, vodni izviri in zalivanje meteorske vode) v osrednjem in severozahodnem delu najdišča ni bilo mogoče izkopavati do površine sterilnih plasti, vendar glede na stanje po strojnem izkopu lahko menimo, da na tem delu najdišča ni bilo arheoloških struktur.

Prazgodovinske strukture in najdbe, ki jih časovno vežemo na starejšo bakreno dobo, se nahajajo na severovzhodnem delu najdišča, na položni terasi in se najverjetneje nadaljujejo tudi izven izkopnega polja (sl. 23). Njihovo glavnino bi bilo treba iskati severno in severovzhodno od meje izkopišča.

Prazgodovinske najdbe so se nahajale tudi v plasteh v osrednjem in severozahodnem delu najdišča in jih je na najdišče prinesla erozija, domnevno s terase na jugovzhodnem delu najdišča.

Rimske keramične najdbe so bile najpogostejše v plasteh v osrednjem in severozahodnem delu najdišča, kamor jih je prinesla erozija – domnevno s platoja na severni strani najdišča. Intaktnih rimskodobnih plasti in struktur, razen z najdbami skromne jame SE 9, na najdišču nismo odkrili.

Novoveške najdbe so se nahajale razpršene po celotni površini najdišča. Pomešane v ornici so prišle na najdišče z njihovih površin in z erozijo, podobno kakor rimske in prazgodovinske najdbe.

Katalog struktur

Prazgodovina

Plast

SE 5

Plast sivo rumene mastne in gnetljive ilovice, debela do 27 cm. Nahajala se je v severozahodnem delu izkopnega polja, njena debelina se je večala proti zahodu.

Jami

SE 20

Jama nepravilne okrogle oblike s privzdignjenim srednjim delom, velikosti 3,2 × 2,52 m, globine 0,48 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s svetlo sivo mastno ilovico.

SE 48

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 3,13 × 0,99 m, globine do 0,32 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico s številnimi drobcji oglja.

Rimska doba

Jama

SE 9

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 1,14 × 0,74 m, globine do 0,12 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

Novi vek

Plasti

SE 1

Temno rjava plast zemlje, sestavljena iz ilovice in humusa. Nahajala se je na celotnem izkopnem polju v skupni debelini med 30 in 35 cm.

SE 18

Plast črno rjave mastne ilovice z vključki rumene ilovice. Nahajala se je v kv. 8–12, pri čemer je bila širina v kv. 8 in 9 nekoliko manjša kot v kv. 10–12. Debela je bila do 0,25 m.

Jarki

SE 7

Jarek v skupni globini 40 cm, dokumentiran v kv. 6, je potekal v smeri vzhod–zahod. Zapolnjen je bil s črno rjavo mastno ilovico.

SE 25

Jarek je potekal od juga proti severu v kv. 14 in 8. Dokumentirana dolžina jarka je bila 24,4 m, širina 0,6 m, globina pa 0,14 m. Vkopan je bil v geološko osnovo. Zapolnjen je bil z ilovico temno rjave in sivo rjave barve.

SE 3

Plast svetlo rjave ilovice, v skupni debelini do 20 cm. Nahajala se je v severozahodnem delu izkopnega polja.

SE 4

Plast temnejše sivo rjave ilovice, v debelini do 20 cm. Nahajala se je v severozahodnem delu izkopnega polja.

SE 6

Plast svetlejšje sive ilovice z manjšimi železovimi konkracijami, v debelini do 22 cm. Nahajala se je v severozahodnem delu izkopnega polja.

SE 16

Jarek velikosti nad 8 × 1,1 m, globine do 0,2 m, je potekal v smeri vzhod–zahod v kv. 9. Vkopan je bil v SE 18. Zapolnjen je bil z rumeno mastno, gnetljivo ilovico.

Nedoločljivo

Jama

SE 49

Jama nepravilne krožne oblike, velikosti nad 4,6 × 4,3 m, globine do 0,50 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico z drobcji oglja.

Nedoločljivo brez najdb

Plasti

SE 2

Oranžno rjava trda in zbita plast marmorirane ilovice. Nahajala se je na celotnem področju najdišča.

SE 45

Plast mastne gnetljive črne ilovice je bila dokumentirana v kv. 9, v testni sondi. Njena širina in dolžina nista bili določeni, dokumentirane pa so bile višinske točke, sterilna.

Jarki

SE 8

Jarek globine 30 cm, dokumentiran v kv. 6, potekal je v smeri vzhod-zahod vzporedno z jarkom SE 7. Zapolnjen je bil s sivo mastno ilovico.

SE 15

Jarek je potekal čez celotno izkopno polje v smeri vzhod-zahod v povsem ravni liniji širine 0,20 m. Zapolnjen je bil s prodniki, velikosti 2–5 cm.

SE 17

Jarek velikosti nad $4,3 \times 0,83$ m, globine do 0,15 m, je potekal v smeri vzhod-zahod v kv. 9 in se je nadaljeval tudi izven izkopnega polja. Vkopan je bil v SE 18. Zapolnjen je bil z rumeno mastno, gnetljivo ilovico.

SE 39

Jarek, velikosti nad $51,73 \times 8,12$ m, globine do 0,7 m, je potekal v smeri vzhod-zahod v kv. 9 do 12. Vkopan je bil v SE 18. Zapolnjen je bil z rumeno mastno, gnetljivo ilovico.

Jame

SE 10

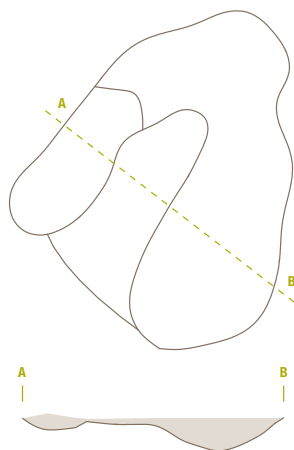
Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti $0,58 \times 0,52$ m, globine do 0,13 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 11

Jama nepravilne pravokotne (vogalne) oblike, velikosti $2,76 \times 1,34$ m, globine do 0,14 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

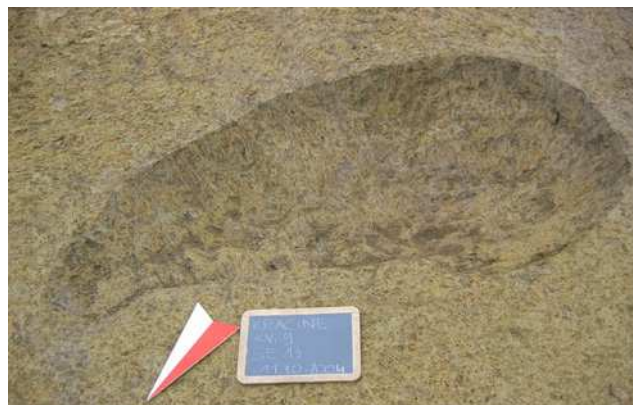
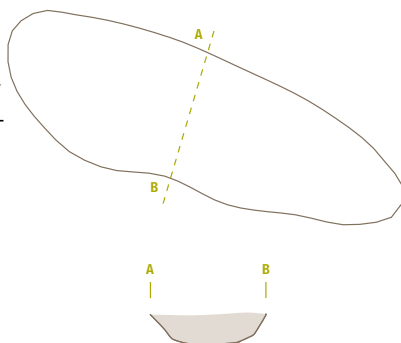
SE 12 (M 1:50)

Jama nepravilne oblike, v enem delu ovalna z jarkastim podaljškom, velikosti $2,06 \times 1,90$ m, globine do 0,28 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

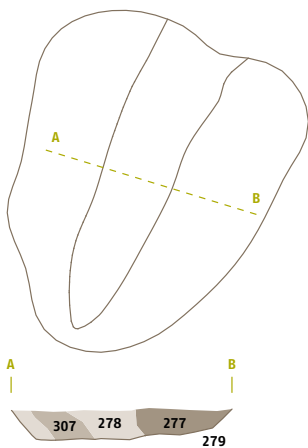
SE 13 (M 1:50)

Jama hruškaste oblike, velikosti $1,98 \times 1,11$ m, globine do 0,42 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 14 (M 1:50)

Jama polkrožne oblike, velikosti 2,46 × 1,56 m, globine do 1,04 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s temno sivo rjavo mastno in zbito ilovico z drobci oglja.

SE 23

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti nad 1,4 × 1,22 m, globine do 0,15 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s črno rjavo mastno ilovico.

SE 27

Jama ovalne oblike, velikosti 3,02 × 1,1 m, globine do 0,30 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico z drobci oglja.

SE 29

Jama nepravilne ovalne oblike z okroglo poglobitvijo na južni strani, velikosti 2,16 × 0,72 m, globine do 0,26 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 31

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 3,0 × 2,06 m, globine do 0,50 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico z drobci oglja.

SE 33

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 1,25 × 0,66 m, globine do 0,19 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s temno sivo mastno ilovico.

SE 37

Jama ovalne oblike, velikosti nad 0,38 × 0,33 m, globine do 0,31 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico s številnimi drobci oglja.

SE 21

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti nad 0,60 × 0,64 m in globine do 0,30 m se je nadaljevala tudi izven izkopišča. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 24

Jama nepravilne okrogle oblike, velikosti 0,28 × 0,28 m, globine do 0,17 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico s številnimi drobci oglja.

SE 22

Jama nepravilne podolgovate ovalne oblike, velikosti 0,72 × 0,14 m, globine do 0,05 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s svetlo sivo mastno ilovico s številnimi drobci oglja.

SE 26

Jama srčaste oblike s poglobitvijo v severnem delu, velikosti 1,9 × 1,1 m, globine do 0,38 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 28

Jama nepravilne okrogle oblike, velikosti 0,70 × 0,70 m, globine do 0,10 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 30

Jama hruškaste oblike, velikosti 1,06 × 0,50 m, globine do 0,06 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 32

Jama ovalne oblike, velikosti 3,11 × 1,16 m, globine do 0,38 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 36

Jama ovalne oblike, velikosti 0,45 × 0,35 m, globine do 0,13 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo rjavo mastno ilovico.

SE 41

Jama ovalne oblike, velikosti 0,73 × 0,56 m, globine do 0,18 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo rjavo mastno ilovico.

SE 34

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 1,04 × 0,46 m, globine do 0,19 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s temno sivo mastno ilovico.

SE 38

Jama nepravilne srčaste oblike, velikosti 0,52 × 0,41 m, globine do 0,09 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo rjavo mastno ilovico.

SE 35

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 1,2 × 0,6 m, globine do 0,20 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s temno sivo mastno ilovico.

SE 40

Jama klobasaste oblike, velikosti 2,56 × 2,10 m, globine do 0,20 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 42

Jama skoraj okrogle oblike, velikosti 0,66 × 0,63 m, globine do 0,21 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 43

Jama skoraj krožne oblike, velikosti 0,3 × 0,3 m, globine do 0,1 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s temno sivo mastno ilovico.

SE 44

Jama ovalne oblike, velikosti 1,05 × 0,5 m, globine do 0,1 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 46

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 4,13 × 1,3 m, globine do 0,3 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 47

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 3,9 × 1,8 m, globine do 0,52 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 50

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 1,02 × 0,61 m, globine do 0,24 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico, pomešana z drobcji oglja.

SE 51

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 0,76 × 0,46 m, globine do 0,18 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 52

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 3,54 × do 1,35 m, globine do 0,5 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico z drobcji oglja.

SE 54

Jama ovalne oblike, velikosti nad 1,18 × 0,83 m, globine do 0,10 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 56

Jama ovalne oblike, velikosti 1,19 × 0,68 m, globine do 0,18 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo rjavo mastno ilovico.

SE 53

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 1,23 × 0,64 m, globine do 0,32 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico.

SE 55

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 2,75 × 0,94 m, globine do 0,46 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo rjavo mastno ilovico.

SE 57

Jama ovalne oblike, velikosti 3,06 × 1,3 m, globine do 0,36 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo rjavo mastno ilovico.

SE 58

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 2,3 × 1,3 m, globine do 0,24 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s sivo mastno ilovico z drobcji oglja.

SE 59

Jama nepravilne ovalne oblike, velikosti 1,2 × 0,88 m, globine do 0,1 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s temno sivo mastno ilovico.

SE 60

Jama nepravilne podolgovate ovalne oblike, velikosti 0,84 × 0,70 m, globine do 0,12 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s temno sivo ilovico.

SE 61

Jama nepravilne podolgovate ovalne oblike, velikosti 2,91 × 0,95 m, globine do 0,2 m. Vkopana je bila v geološko osnovo in zapolnjena s svetlo sivo mastno ilovico.

Katalog arheološkega gradiva

Izkopavanja

Gradivo hrani Pokrajinski muzej Murska Sobota.

Okrajšave

SE	stratigrafska enota	t.	teža
kv.	kvadrant	pr. u.	ocenjen premer ustja
inv. št.	inventarna številka	pr. d.	ocenjen premer dna
vel.	velikost	pr. r.	premer ramena

1 SE 48, kv. 14, inv. št. A III 2992

Odlomek ramena bakrenodobne posode. Površina je svetlo sive do rjave barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnorzrnate lončarske mase. Na odebeljenem ramenu se nahajajo snopi vzporednih ravnih vrezov; vel. 3,1 × 5,3 × 1,0 cm, pr. r. 15,4 cm.

2 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2903

Odlomek ustja bakrenodobne posode. Ustje je okrašeno z vtisi. Površina je rjave barve in preperela. Izdelana je bila iz grobozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 2,8 × 4,4 × 1 cm.

3 SE 6, kv. 6, inv. št. A III 2928

Odlomek ostenja bakrenodobne posode. Površina je rjave do sive barve ter okrašena z globokimi vrezi. Izdelana je bila iz srednjezrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 2,4 × 2,9 × 0,9 cm.

4 SE 6, kv. 6, inv. št. A III 2929

Odlomek ostenja prazgodovinske posode na nogi. Površina je svetlo rjave barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnorzrnate lončarske mase brez primesi; vel. 3,5 × 6,6 × 1,9 cm, pr. d. 12,8 cm.

5 SE 18, kv. 9, inv. št. A III 2949

Odlomek dna prazgodovinske posode. Površina je temno sive barve. Izdelana je bila iz srednjezrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 2,0 × 5,4 × 6,4 cm, pr. d. 14 cm.

6 SE 18, kv. 12, inv. št. A III 2985

Odlomek ostenja bakrenodobne sklede. Površina je svetlo rjave do sive barve in rahlo preperela. Na notranji strani je okrašena s štirimi kanelurami. Izdelana je bila iz srednjezrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 3,8 × 3,1 × 1,2 cm.

7 SE 18, kv. 12, inv. št. A III 2986

Odlomek ostenja bakrenodobne posode. Površina je temno sive barve in rahlo preperela. Okrašena je z vrezi. Izdelana je bila iz srednjezrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 4,3 × 2,7 × 0,6 cm.

8 SE 18, kv. 13, 14, inv. št. A III 2969

Odlomek ročaja prazgodovinske posode. Površina je siva do svetlo rjava. Izdelana je bila iz srednjezrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 4,9 × 2,4 × 1,8 cm.

9 SE 25, kv. 8, inv. št. A III 2990

Odlomek ustja prazgodovinske posode. Ustje je izvihano s faseto na notranji strani. Površina je temno rjave barve in preperela. Izdelana je bila iz srednjezrnate lončarske mase; vel. 2,0 × 2,0 × 1,1 cm.

10 SE 3, kv. 10, inv. št. A III 2914

Odlomek gumba prazgodovinske pokrovke. Površina je rjave barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnorzrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 2,5 × 3,6 × 2,8 cm.

11 SE 16, kv. 9, inv. št. A III 2946

Odlomek ročaja rimskodobnega vrča. Površina je svetlo rjave barve in močno preperela. Izdelan je bil iz drobnorzrnate lončarske mase brez primesi; vel. 8,2 × 6 × 2,1 cm.

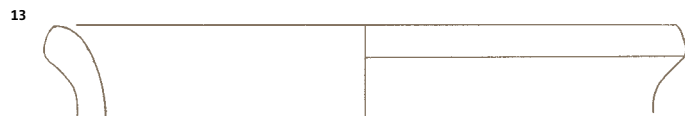
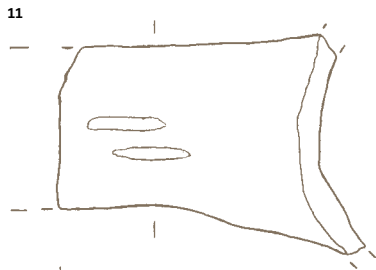
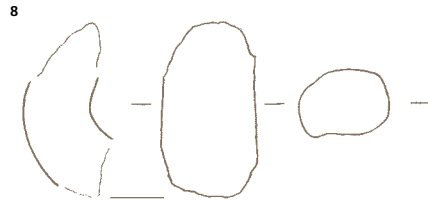
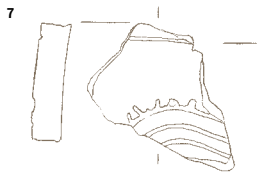
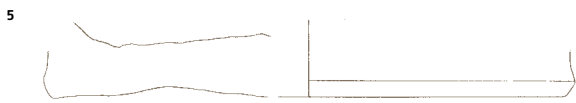
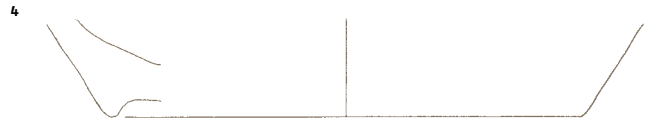
12 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2851

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je rjave barve. Izdelan je bil iz drobnorzrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 3 × 5,2 × 1,3 cm, pr. u. 21,4 cm.

13 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2852

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je sivo rjave barve. Izdelan je bil iz drobnorzrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 2,9 × 4,1 × 1,1 cm, pr. u. 17,2 cm.

- SE 48 1
- SE 3 2, 10
- SE 6 3, 4
- SE 18 5-8
- SE 25 9
- SE 9 11
- SE 1 12, 13

---

14 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2853

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je temno sive barve. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 2,0 × 2,2 × 0,9 cm.

---

15 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2850

Odlomek ustja rimskodobne posode. Površina je sive barve in močno preperela. Posoda je bila izdelana iz drobnnozrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 2,5 × 4,8 × 1,6 cm.

---

16 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2856

Odlomek ostenja rimskodobnega lonca. Površina je temno sive barve in okrašena z glavničenjem. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase z redkimi organskimi primesmi. Keramika je porozna; vel. 1,8 × 3 × 0,8 cm, pr. u. 15,8 cm.

---

17 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2848

Odlomljen ročaj rimskodobnega vrča. Površina je oranžne barve in močno preperela. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 10 × 2,9 × 1,7 cm.

---

18 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2849

Odlomek ročaja rimskodobnega vrča. Površina je oranžne barve in močno preperela. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 4,9 × 3,7 × 1,7 cm.

---

19 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2854

Odlomek ustja rimskodobne pokrovke. Površina je sivo rjave barve. Pokrovka je bila izdelana iz drobnnozrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 2,2 × 2,8 × 1,3 cm.

---

20 SE 1, kv. 10, inv. št. A III 2875

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je sive barve. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 2,3 × 4,3 × 1,7 cm, pr. u. 31,6 cm.

---

21 SE 1, kv. 12, inv. št. A III 2879

Odlomek ročaja rimskodobnega vrča. Površina je oranžne barve. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 4,7 × 4,4 × 1,6 cm.

---

22 SE 1, kv. 12, inv. št. A III 2880

Odlomek ostenja in dna rimskodobnega vrča. Površina je sive barve in preperela. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase brez primesi. Odlomek je bil prežgan; vel. 2,8 × 5,2 × 2 cm, pr. d. 15 cm.

---

23 SE 1, kv. 14, inv. št. A III 2885

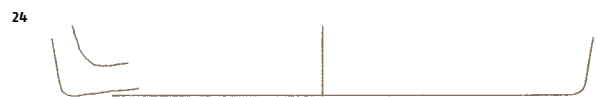
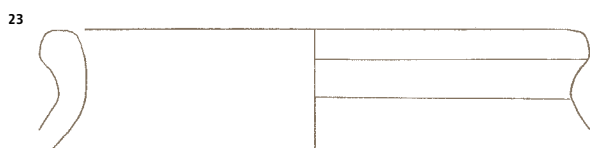
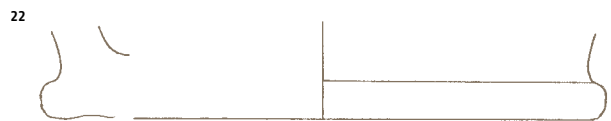
Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je sive barve in močno preperela. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 3,1 × 4,7 × 1,3 cm, pr. u. 14,2 cm.

---

24 SE 1, kv. 14, inv. št. A III 2886

Odlomek dna in ostenja rimskodobnega lonca. Površina je oranžne barve. Izdelan je bil iz drobnnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 1,9 × 5,6 × 2,2 cm, pr. d. 13,8 cm.

---

25 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2894

Odlomek ustja rimskodobne melnice. Površina je svetlo rjave barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 3,4 × 3,9 × 0,7 cm, pr. u. 22,2 cm.

---

26 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2898

Odlomek ustja rimskodobne čaše. Površina je rjave barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi. Na zunanji strani je v sledih ohranjen premaz v oranžni in črni barvi; vel. 1,6 × 2,4 × 0,5 cm, pr. u. 12,9 cm.

---

27 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2893

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je rjave barve in preperela. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 3,0 × 5,4 × 1,0 cm, pr. u. 16,2 cm.

---

28 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2897

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je rjave barve in močno preperela. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 2,3 × 4,3 × 1,0 cm, pr. u. 18,2 cm.

---

29 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2896

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je rjave barve in močno preperela. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase z organskimi in primesmi peska; vel. 3,0 × 2,6 × 1,1 cm.

---

30 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2899

Odlomek dna in ostenja rimskodobnega lonca. Površina je svetlo rjave barve in preperela. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 2,6 × 5,1 × 1,2 cm, pr. u. 13,2 cm.

---

31 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2904

Odlomek dna in ostenja rimskodobnega lonca. Površina je sivo rjave barve. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 2,6 × 5,2 × 2,8 cm, pr. d. 11,4 cm.

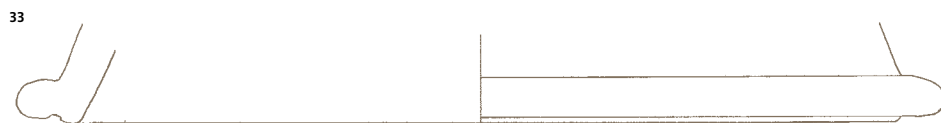
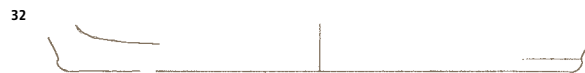
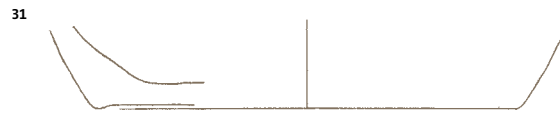
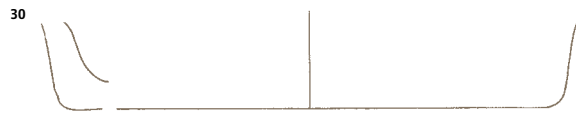
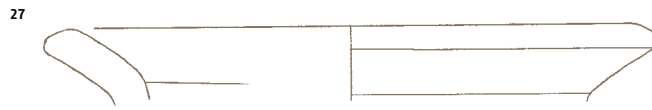
32 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2900

Odlomek dna in ostenja rimskodobnega lonca. Površina je temno sive barve. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 1,3 × 4,3 × 2,9 cm, pr. u. 14,0 cm.

---

33 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2895

Odlomek ustja rimskodobne pokrovice. Površina je temno sive barve. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 3,1 × 5,5 × 1,8 cm, pr. u. 24,6 cm.

---

34 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2901

Odlomek ostenja rimskodobne pokrovke. Površina je svetlo rjave barve. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 3,3 × 7,5 × 0,8 cm.

---

35 SE 3, kv. 9, inv. št. A III 2902

Odlomek ostenja rimskodobne pokrovke. Površina je temno sive barve. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 5,3 × 5,8 × 1,2 cm.

---

36 SE 3, kv. 10, inv. št. A III 2913

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je sivo rjave barve in močno preperela. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 3,7 × 5,4 × 1,9 cm, pr. u. 21,2 cm.

---

37 SE 3, kv. 10, inv. št. A III 2912

Odlomek ustja rimskodobne pokrovke. Površina je oranžno rjave barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 1,8 × 4,1 × 1,2 cm, pr. d./u. 16,6 cm.

---

38 SE 3, kv. 10, inv. št. A III 2915

Odlomek ostenja in dna rimskodobnega lonca. Površina je svetlo rjave barve in preperela. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 6,5 × 6,2 × 1,2 cm.

---

39 SE 6, kv. 6, inv. št. A III

Odlomek ustja rimskodobne melnice. Površina je svetlo rjave barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 3,7 × 4,4 × 1,1 cm, pr. u. 27,8 cm.

---

40 SE 6, kv. 6, inv. št. A III 2927

Odlomek ostenja rimskodobne posode z rdečim premazom. Površina je oranžne barve in močno preperela. Izdelana je bila iz fino-zrnate lončarske mase brez primesi; vel. 4,6 × 6,0 × 0,4 cm, pr. u. 9,4 cm.

---

41 SE 6, kv. 14, inv. št. A III 2940

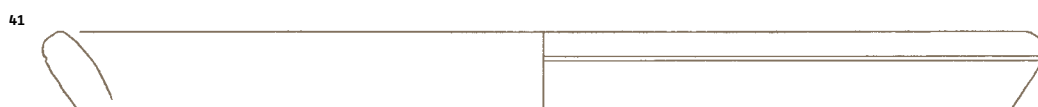
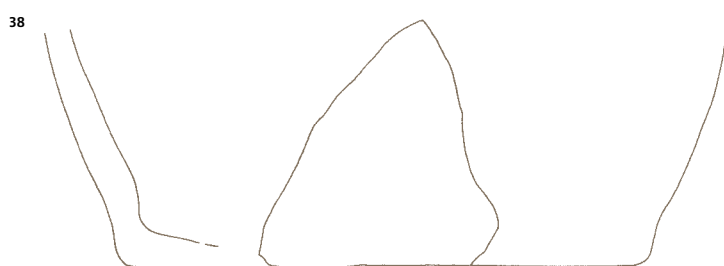
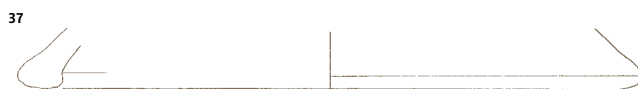
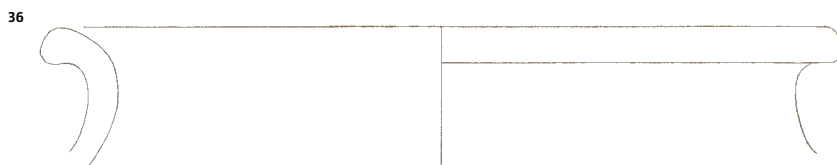
Odlomek ustja rimskodobne skledice. Površina je svetlo rjave barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 2,5 × 4,8 × 1,0 cm, pr. u. 26,4 cm.

---

42 SE 6, kv. 14, inv. št. A III 2941

Polovica rimske steklene »melon-perle«. Površina je svetlo do temno rjave in zelenkaste barve ter močno preperela; vel. 1,3 × 1,7 × 1,0 cm.

---

43 SE 18, kv. 9, inv. št. A III 2950

Odlomek dna rimskodobnega krožnika. Površina je sive do rjave barve in močno preperela. Odlomek je bil prežgan. Izdelan je bil iz finozrnate lončarske mase brez primesi. Na notranji strani sledi rdeče rjavega premaza; vel. 5,8 × 2,3 × 0,7 cm.

---

44 SE 18, kv. 10, inv. št. A III 2960

Odlomek dna in ostenja rimskodobne posode. Površina je sivo rjave barve. Izdelana je bila iz drobnorzrnate lončarske mase brez primesi; vel. 2,8 × 6,1 × 1,3 cm.

---

45 SE 18, kv. 10, inv. št. A III 2958

Odlomek dna rimskodobne posode. Površina je svetlo rjave in sive barve ter močno preperela. Izdelana je bila iz srednjezrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 3,4 × 4,3 × 1,9 cm, pr. d. 15,6 cm.

---

46 SE 18, kv. 13, 14,**inv. št. A III 2975**

Odlomek ustja in ostenja rimskodobne skodele. Površina je svetlo rjave barve. Izdelan je bil iz drobnorzrnate lončarske mase brez primesi; vel. 2,5 × 3,4 × 0,7 cm, pr. u. 16,8 cm.

---

47 SE 18, kv. 13, 14,**inv. št. A III 2973**

Odlomek ustja rimskodobne skodele. Površina je temno sive barve. Izdelana je bila iz drobnorzrnate lončarske mase brez primesi. Tako na notranji kot zunanji strani so sledi temnega premaza; vel. 2,7 × 5,5 × 0,9 cm, pr. u. 21,6 cm.

---

48 SE 18, kv. 13, 14,**inv. št. A III 2977**

Odlomek ustja rimskodobne posode. Površina je temno sive barve. Izdelana je bila iz drobnorzrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 2,0 × 2,8 × 0,9 cm.

---

49 SE 18, kv. 13, 14,**inv. št. A III 2976**

Odlomek ustja in ostenja rimskodobnega lonca. Površina je svetlo rjave barve in močno preperela. Izdelan je bil iz drobnorzrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 2,7 × 3,0 × 1,1 cm.

---

50 SE 18, kv. 13, 14,**inv. št. A III 2974**

Odlomek ustja rimskodobnega lonca. Površina je svetlo rjave do sive barve. Izdelan je bil iz drobnorzrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 2,0 × 6,5 × 2,2 cm, pr. u. 32,2 cm.

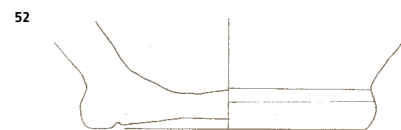
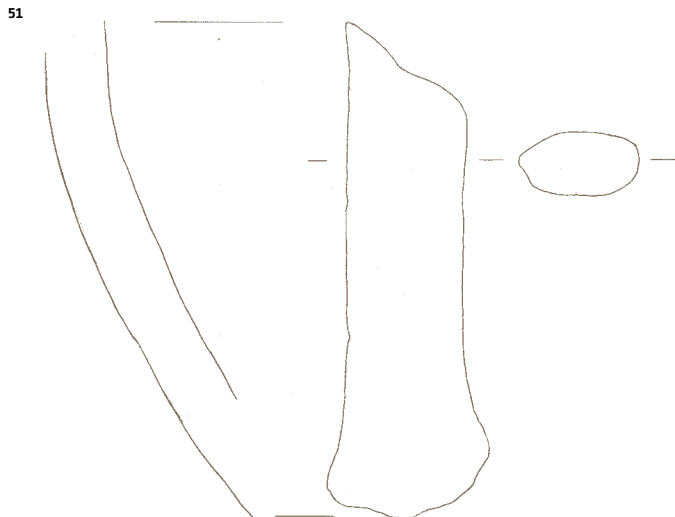
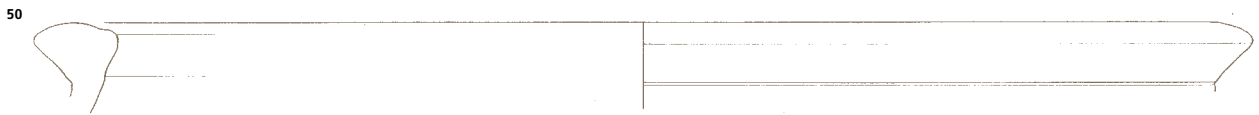
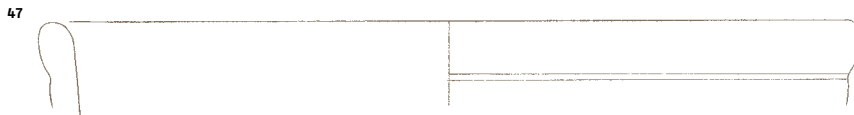
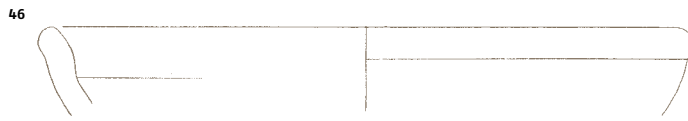
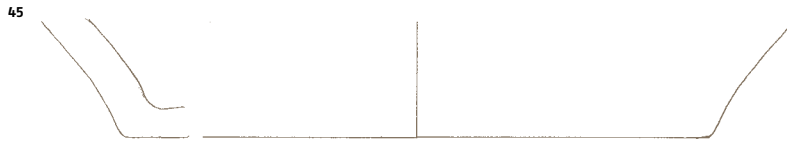
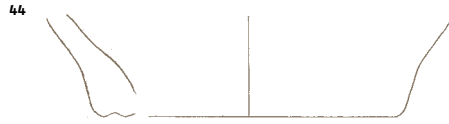
51 SE 18, kv. 13, 14,**inv. št. A III 2971**

Odlomek ročaja rimskodobnega vrča. Površina je sive barve in močno preperela. Ročaj je bil prežgan. Izdelan je bil iz drobnorzrnate lončarske mase brez primesi; vel. 14,2 × 3,3 × 1,9 cm.

---

52 SE 18, kv. 13, 14,**inv. št. A III 2968**

Odlomek dna in ostenja rimskodobne posode (vrča). Površina je oranžne barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnorzrnate lončarske mase brez primesi; vel. 2,9 × 7,1 × 4,0 cm, pr. d. 7,8 cm.

---

53 SE 18, kv. 10, inv. št. A III 2967/1

Odlomek dna in ostenja rimskodobne posode. Površina je sivo rjave barve. Izdelana je bila iz srednjezrnate lončarske mase s primesmi; vel. 5,2 × 6,2 × 0,5 cm.

---

54 SE 18, kv. 13, 14, inv. št. A III 2972

Odlomek ostenja rimskodobne melnice. Površina je rjavkasto oranžne barve in močno preperela. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi. Na notranji strani je nalepljenih nekaj večjih zrn peska; vel. 5,5 × 2,3 × 1,5 cm.

---

55 SE 18, kv. 13, 14, inv. št. A III 2978

Odlomek ostenja rimskodobne pokrovke. Površina je sive barve. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 3,7 × 3,3 × 0,8 cm.

---

56 SE 7, kv. 6, inv. št. A III 2944

Steklena soščasta jagoda zelene barve; vel. 1 × 0,7 × 0,7 cm.

---

57 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2855

Odlomek ustja novoveške sklede. Površina je svetlo rjave barve. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase, na notranji strani so sledi premaza bele in oranžne barve; vel. 2,9 × 3,4 × 1,1 cm.

---

58 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2857

Odlomek ustja novoveške posode. Površina je svetlo rjave barve. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 1,8 × 3,3 × 1,5 cm.

---

59 SE 1, kv. 6, inv. št. A III 2858

Odlomek ustja novoveške pokrovke. Površina je temno sive barve. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 2,7 × 3,4 × 1,1 cm.

---

60 SE 1, kv. 7, inv. št. A III 2871

Odlomek ustja novoveškega lonca. Površina je rjave barve. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase z redkimi primesmi peska; vel. 2,4 × 4,0 × 1,5 cm, pr. u. 17,0 cm.

---

61 SE 3, kv. 10, inv. št. A III 2916

Odlomek ustja novoveške sklede. Površina je oranžne barve. Izdelana je bila iz drobnozrnate lončarske mase brez primesi; vel. 1,6 × 3,0 × 1,3 cm, pr. u. 24,0 cm.

---

62 SE 18, kv. 12, inv. št. A III 2984

Odlomek ustja novoveške pokrovke. Površina je sive do svetlo rjave barve. Izdelan je bil iz drobnozrnate lončarske mase s primesmi peska; vel. 1,7 × 3,6 × 1 cm, pr. r. 17,9.

---

63 SE 18, kv. 10, inv. št. A III 2956

Odlomek žrmelj iz grobozrnate konglomeratne kamnine. Površina je sive barve; vel. 4,0 × 7,8 × 5,6 cm.

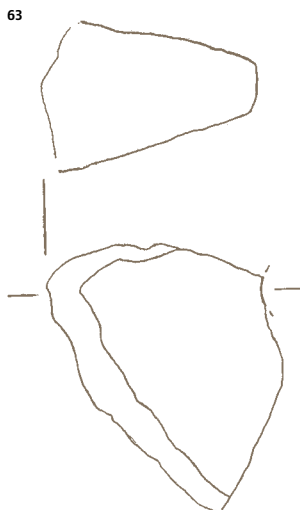
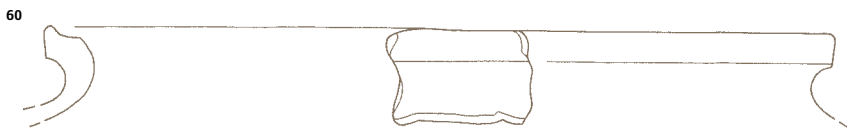
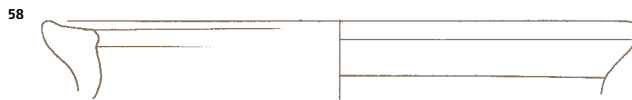
---

64 SE 18, kv. 10, inv. št. A III 2957

Odlomek žrmelj iz grobozrnate konglomeratne kamnine. Površina je sive barve; vel. 6,7 × 4,3 × 3,6 cm.

- SE 7 56
- SE 1 57-60
- SE 3 61
- SE 18 62, 63

Gradivo s površinskega pregleda

Bojan Djurić

Gradivo hrani NMS.

Okrajšave

KRA	Kračine
ZE	zbiralna enota
NMS	Narodni muzej Slovenije

---

1 KRA ZE 4G

Odlomek izvihanega, profiliranega ustja lonca z vratom; v. 2,7 cm, š. 4,8 cm, pr. 18,4 cm. Barva preloma bledorjava 10YR 7/4.

---

2 KRA ZE 1D

Odlomek močno izvihanega, profiliranega ustja lonca; v. 2,6 cm, š. 2,9 cm, pr. 29,2 cm. Barva preloma v sredini svetlorjava 7.5YR 6/4, zunanaj siva.

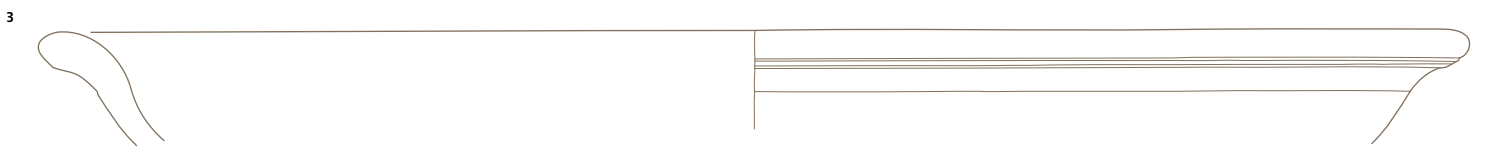
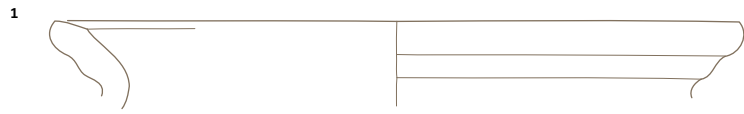
3 KRA ZE 4G

Odlomek odebeljenega, rahlo profiliranega ustja sklede z ostanki glazure na notranji strani ustja; v. 4,2 cm, š. 3,3 cm, pr. 38 cm. Barva preloma svetlo rumenkastorjava 10YR 6/4.

---

4 KRA ZE 5B

Odlomek navpičnega ustja sklede z ostanki glazure na notranji strani; v. 2,5 cm, š. 4,9 cm, pr. 30 cm. Barva preloma svetlorjava 7.5YR 6/4.

- BALEN, J. 2005, *Sarvaš. Neolitičko i eneolitičko naselje*. – Musei Archaeologici Zagrebienensis Catalogi et Monographiae 2, Zagreb.
- . 2008, Die Vučedol-Kultur. – V: *Dreitausend Jahre Vorgeschichte*, Schriftenreihe des Keltenmuseums Hochdorf/Enz 7, Eberdingen, 29–43.
- BLAZNIK, P. 1988, *Historična topografija Slovenije II. Slovenska Štajerska in jugoslovanski del Koroške do leta 1500*. – Maribor.
- BRNIČ, Ž. 2008, Prapovijesni keramički nalazi s utvrde Čanjevo. – V: L. Bekić (ur.), *Utvrda Čanjevo. Istraživanja 2003–2007*, Visoko, 71–95.
- BRUKNER, O. 1981, *Rimska keramika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije*. – Dissertationes et monographiae 24, Beograd.
- DURMAN, A. in B. OBELIĆ 1989, Radiocarbon dating of the Vučedol culture complex. – *Radiocarbon* 31/3, 1003–1009.
- DIMITRIJEVIĆ, S. 1979, Zur Frage der Genese und Gliederung der Vučedoler Kultur im dem Zwischenstromland Donau-Drau-Save. – *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 10–11, Zagreb, 1–96.
- DIURIĆ, B. 2001a, *Končno poročilo o rezultatih ekstenzivnega arheološkega pregleda in analize podatkovne baze*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- . 2001b, *Zaključno poročilo o rezultatih arheološkega pregleda na potencialnem najdišču Kračine*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- . 2003, Kračine. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami: arheologija na avtocestah Slovenije: vodnik po najdiščih*, Ljubljana, 163.
- DURMAN, A. 2000, *Vučedolski Orion i najstariji evropski kalendar*. – Zagreb.
- HORVAT, M. 2012, *Coetinci*. – AAS, Ljubljana (v tisku).
- HORVAT ŠAVEL, I. 1980, Rezultati sondiranj v Šafarskem. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 8, Ljubljana, 51–77.
- . 1984, Poročilo o raziskovanju od leta 1981 do 1983 v Šafarskem. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 12, Ljubljana, 39–13.
- . 1985, Raziskovanje v Šafarskem od leta 1984 do 1985. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 13, Ljubljana, 17–27.
- ISTENIČ, J. 1999, *Poetovio, zahodna grobišča I. Grobne celote iz Deželnega muzeja Joanneuma v Gradcu*. – Katalogi et monographiae 32, Ljubljana.
- . 2000, *Poetovio, zahodna grobišča II. Grobne celote iz Deželnega muzeja Joanneuma v Gradcu. Katalog*. – Katalogi et monographiae 33, Ljubljana.
- KAVUR, B. 2006, Prazgodovinsko naselje v Zagoncah. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 109–112.
- KAVUR, B., A. TOMAŽ in Z. MILEUSNIČ 2006, Sodolek – naselje bakrene dobe. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 121–128.
- KAVUR, B. 2007, Middle to Late Bronze Age in Eastern Slovenia. The Highways to archaeological knowledge. – V: G. Tiefengraber (ur.), *Studien zur Mittel- und Spätbronzezeit am Rande der Südostalpen. Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie*, Band 148, Bonn, 51–65.
- KREKOVIČ, E. 1998, *Römische Keramik aus Gerulata*. – Studia archaeologica et medievalia 4, Bratislava.
- KOROŠEČ, J. 1965, Neo- in eneolitski elementi na Ptujskem gradu. – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 2, Ljubljana, 5–53.
- KOROŠEČ, P. in J. KOROŠEČ 1969, *Najdbe s koliščarskih naselbin pri Igu na Ljubljanskem barju*. – Arheološki katalogi Slovenije 3, Ljubljana.
- KRAMBERGER, B. 2010, Zgornje Radvanje, Cluster 10 – a Late Neolithic pit with a structure and smaller pits. – *Documenta Praehistorica* 37, Ljubljana, 311–337.
- MIKL CURK, I. 1987, *Rimska lončena posoda na Slovenskem*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.
- PAHIČ, S. 1955, Neolitske jame v Brezju pri Zrečah. – *Arheološki vestnik* 7, Ljubljana, 227–241.
- . 1960a, Okoslavci. – *Varstvo spomenikov* 7, Ljubljana, 295.
- . 1960b, Stavešinci. – *Varstvo spomenikov* 7, Ljubljana, 294.
- . 1960c, Grabonoš. – *Varstvo spomenikov* 7, Ljubljana, 292.
- . 1962a, Slaptinci pri Ljutomeru. – *Varstvo spomenikov* 8, Ljubljana, 214.
- . 1962b, Blaguš pri Ljutomeru. – *Varstvo spomenikov* 8, Ljubljana, 219.
- . 1962c, Dragotinci pri Ljutomeru. – *Varstvo spomenikov* 8, Ljubljana, 219.
- . 1962d, Očeslavci pri Ljutomeru. – *Varstvo spomenikov* 8, Ljubljana, 220.
- . 1962e, Okoslavci pri Ljutomeru. – *Varstvo spomenikov* 8, Ljubljana, 220.
- . 1962f, Arheološki spomeniki v Slovenskih goricah. – *Ptujski zbornik* II, 187–201.
- . 1962g, Dragotinci pri Ljutomeru. – *Varstvo spomenikov* 8, Ljubljana, 204.
- . 1965a, Biserjane pri Vidmu ob Ščavnici. – *Varstvo spomenikov* 9, Ljubljana, 132.
- . 1965b, Selišči pri Vidmu ob Ščavnici. – *Varstvo spomenikov* 9, Ljubljana, 133–134.
- . 1965c, Žihlava pri Vidmu ob Ščavnici. – *Varstvo spomenikov* 9, Ljubljana, 134.
- . 1965d, Biserjane pri Vidmu ob Ščavnici. – *Varstvo spomenikov* 9, Ljubljana, 190.
- . 1965e, Biserjane pri Vidmu ob Ščavnici. – *Varstvo spomenikov* 9, Ljubljana, 191.
- . 1965f, Blaguš pri Vidmu ob Ščavnici. – *Varstvo spomenikov* 9, Ljubljana, 165.
- . 1965g, Očeslavci pri Vidmu ob Ščavnici. – *Varstvo spomenikov* 9, Ljubljana, 166.
- . 1966, Biserjane pri Vidmu ob Ščavnici. – *Varstvo spomenikov* 10, Ljubljana, 192–193.
- . 1968, K predslovenski naselitvi Slovenskih goric in Pomurja. – V: V. Vrtnjak (ur.), *Svet med Muro in Dravo*, Maribor, 158–253.
- . 1969, Prazgodovinska najdba iz Očeslavca. – *Arheološki vestnik* 20, Ljubljana, 155–176.
- . 1972, *Nov seznam noriško-pannonskih gomil*. – Razprave I. razreda SAZU VIII/2, Ljubljana.

- 1975a, Biserjane. – V: *Arheološka najdišča Slovenije*, Ljubljana, 333–334.
- 1975b, Najstarejše seliščne najdbe v severovzhodni Sloveniji. – *Arheološki vestnik* 24, Ljubljana, 12–30.
- 1976, Seliščne najdbe v zahodnih Slovenskih goricah – Andrenci, Spodnji Duplek, Spodnji Porčič, Vumpah. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 5, Ljubljana, 29–83.
- 1977, Seznam rimskih kamnov v Podravju in Pomurju. – *Arheološki vestnik* 28, Ljubljana, 13–73.
- 1980, Prvi podatki o grobi hišni lončenini z Brinjeve gore. – *Arheološki vestnik* 31, Ljubljana, 89–112.
- PAHIČ, V. 1983, Zbelovo. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 11, Ljubljana, 85–142.
- PETROVIĆ, J. in B. JOVANOVIĆ 2002, *Gomolava 4. Naselja kasnog eneolita*. – Novi Sad, Beograd.
- PLESTENJAK, A. 2010, *Gorice pri Turnišču*. – AAS 12, Ljubljana.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2006, Malečnik – arheološko najdišče. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 195–201.
- ŠAVEL, I. 1994, *Prazgodovinske naselbine v Pomurju*. – Murska Sobota.
- 2008, Rimsko obdobje. – V: I. Šavel in B. Kerman, *Gornje njive pri Dolgi vasi*, AAS 6, Ljubljana, 24–30.
- ŠIMIČ, J. 2000, *Prazgodovinska umetnost vzhodne Slavonije in Baranje*. – Celje.
- ŠINKOVEC, I. 1995, Katalog posameznih kovinskih najdb bakrene in bronaste dobe. – V: B. Teržan (ur.), *Depojske in posamezne kovinske najdbe bakrene in bronaste dobe na Slovenskem I*, Catalogi et monographiae 29, Ljubljana, 29–127.
- TICA, G. 2000, *Poročilo o rezultatih ekstenzivnega arheološkega pregleda (MP 03 Cogetinci–Radmožanci. Pododsek Cogetinci–Vučja vas)*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- TOMANIČ JEVREMOV, M. 1990, Poročilo o površinskih najdbah ter sondiranju neolitske naselbine na Hardeku pri Ormožu. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji* 18, Ljubljana, 83–111.
- TOMANIČ JEVREMOV, M., A. TOMAŽ, in B. KAVUR 2006a, Ormož – Škorščev vrt. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 155–174.
- 2006b, Neolitske in bakrenodobne najdbe s Ptujkega gradu. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 175–193.
- TOMAŽ, A. 2006, Bakrenodobna naselbina v Turnišču. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 103–108.
- TUŠEK, I. 1993, Rimsko grobišče na novi obvoznici ob Potrčevi cesti v Ptujju. – V: *Ptujski arheološki zbornik ob 100-letnici muzeja in Muzejskega društva*, Ptuj, 385–448.
- 1996, Arheološka zaščitna izkopavanja pri Koštomaju na Hajdini. – *Ptujski zbornik VII* 1, Ptuj, 199–227.
- TUŠEK, I., B. KAVUR in A. TOMAŽ 2006, Najstarejša poselitev v Ivankovcih. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 113–119.
- VIDRIH PERKO, V. 2006, Keramično gradivo. – V: I. Lazar, *Ilovica pri Vranskem*, AAS 1, Ljubljana, 86–247.
- ŽIŽEK, I. 2006a, Eneolitska naselbina Hardek. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 129–140.
- 2006b, Hajndl pri Ormožu, naselje bakrene dobe. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela*, Annales Mediterranea, Koper, 141–153.

